

**VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD**

ZITTING 2023-2024

Nr. 8

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 8 maart 2024

Ochtendvergadering

INHOUD

BERICHTEN VAN VERHINDERING .....

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59) .....

- van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de PISA 2022 resultaten in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

Sprekers: Bianca Debaets – Sven Gatz, collegelid

- van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de opvolgingsvraag omtrent het aantal kinderen met zorgnoden in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

Sprekers: Bianca Debaets – Sven Gatz, collegelid

- van mevrouw Bianca Debaets aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over de werking van OverKop-huizen Brussel

Sprekers: Bianca Debaets – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

- van mevrouw Bianca Debaets aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over personeelstekorten in de Brusselse kinderopvang

Sprekers: Bianca Debaets – Juan Benjumea Moreno – Cielkje Van Achter – Pepijn Kennis – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

- van mevrouw Cielkje Van Achter aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de ordonnantie van de GGC over de subsidiëring en programmering van de bicommunautaire kinderopvang

Sprekers: Cielkje Van Achter – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

SAMENGEVOEGDE ACTUALITEITSVRAGEN (R.V.O., art. 60, 5, B) .....

- van de heer Jan Busselen aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de sluiting van klassen in basisscholen Hendrik Conscience en Kompas

- van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de sluiting van klassen in twee scholen in Schaarbeek, wegens een te groot lerarentekort

- van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de sluiting van klassen in de Schaarbeekse basisscholen Hendrik Conscience en Kompas door een tekort aan leraren

Sprekers: Jan Busselen – Arnaud Verstraete – Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid

- van mevrouw Bianca Debaets aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende het faillissement van de aannemer renovatie De Markten

- van de heer Mathias Vanden Borre aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de renovatie van het gemeenschapscentrum De Markten

Sprekers: Mathias Vanden Borre – Ans Persoons, collegelid

BIJLAGEN .....

TREFWOORDENREGISTER .....

8ste vergadering

Vergadering van vrijdag 8 maart 2024

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 9.39 uur geopend.

Voorzitter: mevrouw Els Rochette

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouw Soetkin Hoessen, mevrouw Khadija Zamouri, mevrouw Carla Dejonghe, de heer Dominiek Lootens-Stael zijn verontschuldigd.

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O. art. 59)

PISA 2022-resultaten in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Iedere krant schonk begin december 2023 aandacht aan het feit dat de Vlaamse leerlingen nog nooit zo slecht scoorden op de PISA-testen. De PISA-testen voeren onderzoek naar het niveau van wiskunde, taal en wetenschappen bij leerlingen in verschillende landen. De OESO-landen gingen er tussen 2003 en 2022 gemiddeld 22 punten op achteruit, maar het Vlaams onderwijs boette in dezelfde periode 52 punten in. Dat is verontrustend. Vergeleken met de vorige resultaten hebben de leerlingen in het Vlaams onderwijs gemiddeld een volledig schooljaar achterstand opgelopen. Dat stemt tot nadenken en het zou goed zijn om de specifieke situatie in Brussel onder de loep te nemen.

Zijn er scholen uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel die deel hebben genomen aan de PISA-testen? Hoe hebben deze scholen het ervan afgebracht en kan het collegelid hun resultaat afzetten tegen de gemiddelde score van Vlaanderen enerzijds, en de scores van deelnemende scholen in Vlaamse centrumsteden anderzijds? Welke tendens neemt het collegelid waar?

Welke verklaringen ziet het collegelid voor de resultaten van de deelnemende scholen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en de waargenomen tendens? Kan worden toegelicht in welke mate hij correlaties ziet met SES-kenmerken, de thuistaal en eventueel de coronacrisis?

Is het collegelid hierover in overleg met de bevoegde Vlaamse minister enerzijds, en het veld anderzijds? Welke aanvullende maatregelen worden bestudeerd om de resultaten en de onderwijskwaliteit binnen Brussel te verhogen of minstens te stabiliseren?

Collegelid Sven Gatz: PISA test 15-jarigen op hun leesvaardigheid, wiskundige en wetenschappelijke geletterdheid, ongeacht waar ze zich bevinden in het onderwijssysteem.

Per cyclus staat een domein extra in de kijker en komen de andere twee domeinen in beperktere mate aan bod. Het meeste recente PISA-onderzoek dateert van 2022. Het concentreerde zich op wiskundige geletterdheid – dat was deze keer het hoofddomein – , leesvaardigheid en wetenschappelijke geletterdheid.

Vlaanderen begon bij de besten van de klas 20 jaar geleden, maar kampt sindsdien met dalende resultaten. Het is de verantwoordelijkheid van elk land om te zorgen voor een representatieve steekproef van hun totale populatie 15-jarigen. In Vlaanderen wordt bij het selecteren van leerlingen, naast hun leeftijd, rekening gehouden met het onderwijsnet, de onderwijsvorm en het leerjaar waarin ze les volgen.

De selectie gebeurt in twee fasen. Eerst wordt een representatieve pool Nederlandstalige scholen in Vlaanderen en Brussel geselecteerd. Vervolgens worden uit de deelnemende scholen willekeurig 45 leerlingen geselecteerd.

In het rapport wordt niet verder ingegaan op de steekproeftrekking. Deze is voor alle landen hetzelfde. We weten dus niet uit welke scholen of regio de geselecteerde leerlingen komen. Zelfs als we het wel wisten, zou de steekproef haar representativiteit verliezen als we Vlaanderen en Brussel als aparte geografische zones zouden beschouwen. De representativiteit is namelijk berekend op de gehele populatie van het Nederlandstalig of, misschien beter gezegd, het Vlaamse onderwijs. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel staat in voor 4 à 5% van de leerlingenpopulatie in Vlaanderen. Mochten we dus willen verder naar beneden selecteren dan zouden er, statistisch gezien, op de 45 leerlingen die zijn uitgeloot, maar 2 leerlingen tussen zitten van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Dit laat het niet toe om vergelijkingen te maken of een tendens vast te stellen. Dat begrijpt u wellicht. We zitten nu eenmaal met de globale pool.

Het enige wat we wel hebben, zijn de vroegere en de huidige inspectieverslagen van de Vlaamse Gemeenschap waar ook de centrumsteden vergeleken worden. In de toekomst kunnen we het daar nog eens over hebben want ik hoor dat er een inspectieronde aan de gang is. Dat is wel een interessant debat. Tot dusver behaalden we immers vergelijkbare resultaten met andere centrumsteden. Soms waren de resultaten zelfs beter. Dat is echter een ander debat.

Wat wel duidelijk is -en op dit vlak deel ik uw mening- dat de resultaten in het algemeen niet zo goed zijn. Meer nog: ze zijn in dalende lijn. We werken daar natuurlijk met de leerkrachten, zowel in Vlaanderen als in Brussel, en samen met onze partners elke dag aan.

Ik geef aan wat we doen om toch een deel van de resultaten in de toekomst toch weer de hoogte in te kunnen stuwen.

Vanuit de VGC ondersteunen we samen met het Onderwijscentrum Brussel de scholen van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel op heel wat manieren op het vlak van lezen. Dat weet u. Uiteraard is er een algemeen overzicht van alle steunmaatregelen te vinden op de website [Onderwijsinbrussel.be/lesgeven-en-opleiden/taal-en-meertaligheid/de-vgc-ondersteunt-scholen-bij-hun-leesbeleid](https://onderwijsinbrussel.be/lesgeven-en-opleiden/taal-en-meertaligheid/de-vgc-ondersteunt-scholen-bij-hun-leesbeleid).

Wat doen we dan concreet? Scholen konden in de loop van 2020 en 2021 een VGC-subsidie aanvragen waarmee ze boeken, strips, luisterboeken of e-readers konden aankopen, maar ook een gezellige leeshoek konden inrichten op school of op de speelplaats. Naar aanleiding van

de jeugdboekenweek ben ik deze week naar het Atheneum van Ukkel gaan kijken. In het totaal ontvingen 166 schoolvestigingsplaatsen van de in totaal 250 die een subsidie hebben aangevraagd, een subsidie. Veel scholen gaan daar wel degelijk op in.

Scholen die een subsidie stimulerende leesomgeving ontvingen, konden bij vzw FIX 2 gratis mobiele leesmeubels aanvragen. Het feit dat die daar staan en zichtbaar zijn, heeft toch wel een bepaalde impact.

Dan hebben we ook subsidies voor meertalige projecten op school. Deze subsidie kan onder andere gebruikt worden om een meertalige boekencollectie uit te bouwen of voor activiteiten rond meertalig voorlezen.

Daarnaast is er binnen de reguliere ondersteuning van het OCB heel wat aandacht voor krachtig leesonderwijs. Dit aanbod ondersteunt scholen in leesdidactiek en leesbeleid.

Via de Onderwijsbibliotheek van het OCB kunnen scholen boekenpakketten en fiches met methodieken die het lezen in de klas kunnen ondersteunen in het lager en het secundair onderwijs ontlenu. Deze boekenpakketten worden wel degelijk veelvuldig gebruikt.

De Vlaamse Gemeenschap lanceerde daarnaast in 2020 de projectoproep 'Lezen op School'. De VGC stapte mee in de oproep: het OCB en de dienst Ondersteuning Bibliotheken in Brussel (OBiB) dienden het project 'Leesrijk Brussel' in, dat 40 scholen op maat ondersteunde.

We betrekken ook ouders bij het leesbeleid. Het Centrum voor Basiseducatie Ligo Brusselleer heeft voor de Nederlandstalige scholen in Brussel een specifiek aanbod dat gratis is voor de scholen en voor de ouders. Doel van de activiteiten en lessen is om competenties van ouders te versterken en hun betrokkenheid bij de schoolloopbaan van hun kind te verhogen.

De website communicerenmetouders.brussels bevat naast gerealiseerde praktijkvoorbeelden ook tips en materialen die kunnen helpen om de samenwerking en communicatie met ouders verder te versterken.

Dit alles klinkt u wellicht bekend in de oren als het over het leesbeleid gaat. We hebben het er immers al vaak over gehad.

Op vlak van wiskundige geletterdheid, dat andere aspect van het PISA-onderzoek, speelt de VGC of OCB geen rechtstreekse rol. Historisch gezien, zijn we opgericht rond heel het taalgegeven. Dat weet u. Deze rol wordt wel opgenomen door de pedagogische begeleidingsdiensten van de verschillende netten. Op wetenschapsvlak gebeurt hetzelfde.

Leesplezier en leesvaardigheid gaan hand in hand. Dat weten we. Ze bevorderen elkaar wederzijds. We investeren echt wel in leesbevordering, zowel binnen als buiten de school. We zullen dat blijven doen. Ouders worden gesensibiliseerd om voor te lezen, bibliotheken en scholen werken intensief samen en lezen wordt ingebed in vrijetijdsbesteding en kleuterwerkingen. We streven ervoor om een breed leesbeleid te ondersteunen dat haar vruchten afwerpt.

Ik heb u verteld wat wij doen. Anderzijds zitten we vrij hoog met het PISA-gegeven. Ik kan daar geen een op een relatie rond creëren omwille van de statistische beperkingen die ik u heb meegegeven.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Ik wil u danken voor uw antwoord. Ik wist niet dat dit over zo'n kleine schaal ging. Dit geef ik grif toe. Ik dacht dat dit op een veel grotere basis gestoeld was voor Vlaanderen en Brussel. Ik snap dus wel dat men dit niet kan gaan opsplitsen. Dat zou inderdaad geen waarheidsgetrouw resultaat opleveren.

Misschien toch nog iets over taal. Ik denk dat we allemaal weten hoe belangrijk dat taal is. Taalontwikkeling en taalachterstand hebben niet alleen invloed op de taalgerelateerde vakken, maar ook op vakken waarmee we misschien niet direct een link zien. Zo had ik onlangs nog een gesprek met leerkrachten. Zij stelden dat leerlingen die bijvoorbeeld niet weten wat de Noordpool is, geen toets Aardrijkskunde kunnen afleggen waarbij ze die moeten aanduiden. Als men de omtrek van iets moet berekenen maar men kent het woord 'omtrek' niet, heeft dit natuurlijk een enorme impact op een examen. Het is dus goed dat er zo sterk wordt ingezet op die taalstimulering.

We zouden het thuisgebruik van het Nederlands ook meer moeten stimuleren. Uiteraard zullen we dit niet met een vingerknip opgelost krijgen. Dit thuisgebruik van het Nederlands baart ons allemaal zorgen, denk ik.

Voor heel veel leerlingen blijft het Nederlands toch beperkt tot de schoolse context. Nadien komt het gebruik van het Nederlands niet meer aan bod. De omgevings- en thuistaal is immers anders. Ouders moeten dus, zeker tijdens vakantieperiodes, gestimuleerd worden om met het Nederlands verder aan de slag te gaan. Dit kan zeker zijn vruchten afwerpen.

- *Het incident is gesloten.*

Aantal kinderen met zorgnoden in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Ik heb dit een opvolgingsvraag genoemd. Anderhalf jaar geleden, misschien zelfs iets langer, had ik u al eens bevestigd over het aantal inschrijvingen van kinderen met zorgnoden. U gaf toen aan dat de inschrijvingen in Brussel stabiel waren gebleven tussen de schooljaren 2018-2019 en 2020-2021. Nu, 3 jaar later, leek het mij interessant om eens te bekijken hoe het nu juist zit.

Waarom vraag ik dat? Omdat een artikel in de krant *De Tijd* mijn aandacht trok. Deze krant berichtte dat er meer Vlaamse leerlingen dan ooit tevoren een vastgestelde gedrags- of leerstoornis hebben. Het aantal kinderen van 2,5 tot 18 jaar dat extra zorg nodig heeft in de klas, steeg vorig jaar met meer dan de helft. Deze stijging is natuurlijk heel groot. Ik kan me niet inbeelden dat dit enkel in Vlaanderen zo zou zijn en niet in Brussel.

Ik zou dan ook graag eens weten over welke gegevens u over Brussel beschikt.

Beschikt u over de laatste cijfers aangaande diagnosticering in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel? Dit is een evidente vraag. Zo ja, kan u deze toelichten? Is er nog steeds sprake van een afwijkende trend in Brussel of volgt Brussel ondertussen meer de algemene trend die genoteerd werd in Vlaanderen? Tevoren meldde u me dat er een onderrapportering was. Dit valt misschien te verklaren door het feit dat we in Brussel met een hoge concentratie aan leerlingen zitten die opgroeien in kansarmoede. Dit zijn vaak mensen die minder geschoold

zijn en een andere thuistaal dan het Nederlands hanteren. Misschien zullen zij minder snel hulp zoeken bij therapeuten en hun kinderen minder snel laten testen. Hoe zit precies? Is hier een tendens waar te nemen? Verandert die tendens of niet?

Kan u de tendensen toelichten inzake de instroom in het buitengewoon basisonderwijs?

Leeft er bij de actoren in het Brusselse onderwijs een vrees voor onderdiagnose of is er eventueel sprake van een realistischer beeld in Brussel? In die zin: sluiten de Brusselse cijfers intussen meer aan bij wat men in Vlaanderen meet?

Wanneer zat u laatst samen met actoren uit het veld omtrent deze problematiek? Welke signalen krijgt u eventueel mee over het leersteundecreet uit het veld? Gaat u op basis van deze feedback in gesprek met de bevoegde Vlaamse minister? We vragen dit natuurlijk altijd omdat ik natuurlijk wel beseft dat u dit niet in uw eentje kan oplossen. Kortom: het zal me benieuwen of er cijfers zijn. Is er nog steeds sprake van een onderdiagnose? Vinden onze Brusselse ouders en kinderen intussen de weg naar hulp?

Collegelid Sven Gatz: De diagnostisering, een containerbegrip dat het mechanisme beschrijft waarmee leerlingen een gepaste onderwijsondersteuning, al dan niet in een bijzondere onderwijsvorm, kunnen krijgen, blijft een complexe materie.

De intensiteit van ondersteuning wordt enerzijds bepaald volgens het type beperking en anderzijds door de ernst van de beperking.

Met een diagnose wordt het type beperking bepaald. De ernst van de beperking kan uitmonden in een verslag ‘gemeenschappelijk curriculum’. Dit is een verslag waarbij ondersteuning door een leersteuncentrum wordt geboden in het gewoon onderwijs. Bij dit verslag is geen diagnose verplicht. Het kan echter ook om een verslag ‘individueel aangepast curriculum’ gaan. Bij een IAC-verslag, wordt ondersteuning geboden binnen het gewoon of buitengewoon onderwijs. Bij dit laatste is er wel een diagnose verplicht.

Alle leerlingen uit het buitengewoon onderwijs hebben een diagnose nodig, behalve voor een inschrijving in het type basisaanbod. Hier is dit niet verplicht.

Omgekeerd mondt niet elke gestelde diagnose uit in een verslag. Indien leersteun of het volgen van buitengewoon onderwijs, niet nodig is, gebeurt dit niet. Leersteun wordt immers aangeboden op basis van noden binnen het onderwijs en niet louter op basis van een diagnose.

Enkelvoudige gegevens over diagnostisering, specifiek voor Brussel, heb ik niet. Ik kan u wel de cijfers toelichten die, volgens mij, relevant zijn in het debat dat u aansnijdt.

Vlaanderenbreed groeien alle onderwijsniveaus van het buitengewoon onderwijs (BuO). Gezien het beperkte, historisch gegroeide, aanbod buitengewoon onderwijs in Brussel; gezien het uitgebreide leersteunmodel in Brussel, waardoor iets vaker kinderen in het gewoon onderwijs kunnen meedraaien en gezien de demografische en grootstedelijke context, wordt het verschil in verhouding met Brussel groter. In Brussel groeien de cijfers van het BuSO ieder jaar. Het Buitengewoon Lager Onderwijs (BuLo) blijft ongeveer even groot; Het Buitengewoon Kleuteronderwijs (BuKo) krimpt dan weer.

Ik kan meegeven dat in het schooljaar 2019-2020, 4,06 % van de leerlingen in Vlaanderen in het BuO zat. Drie jaar later is dit cijfer aangegroeid tot 4,36 %. Voor dezelfde periode zat in Brussel 2,22 % van de leerlingen in het BuO. Vandaag, drie jaar later is 2,26 %. Dit is ook een aangroei, zij het iets minder.

Op basis van gegevens van het Departement Onderwijs, kunnen we het aantal leerlingen in Brussel vergelijken ten opzichte van het gewoon en buitengewoon Vlaams onderwijs. Hierbij nemen we het schooljaar 2022-2023 als referentie.

5.45 % van alle kleuters gewoon- en buitengewoon onderwijs in Vlaanderen en Brussel, gaan in Brussel naar school. Dit is de globale massa. Wanneer we ons beperken tot het buitengewoon onderwijs, maken de kleuters in het buitengewoon Nederlandstalig onderwijs in Brussel slechts 2,26 % uit van alle kleuters. Dit is dus de helft van ons normaal aandeel.

Voor het lager onderwijs is dit respectievelijk 4,29 % in het geheel en 2,27 % voor buitengewoon onderwijs. Voor het secundair onderwijs gaat het respectievelijk om 3,25 % en 1,96 %.

Meer in detail: de enige types die in het Nederlandstalig buitengewoon onderwijs in Brussel niet ondervetegenwoordigd zijn ten opzichte van het Vlaamse gemiddelde, zijn type 6, namelijk de visuele beperking in het lager en het secundair onderwijs en type 7, de auditieve beperking of spraak- en taalstoornissen in het secundair onderwijs.

Het gaat in Brussel over een beperkt aantal scholen buitengewoon onderwijs, met een capaciteit die de afgelopen jaren min of meer gelijk is gebleven. Met de uitbreiding van het buitengewoon lager onderwijs van Kasterlinden en de oprichting van een multifunctioneel centrum dat over verschillende jaren binnen Kasterlinden zal groeien, zal de VGC daar alvast verandering in brengen.

Die cijfers van het departement Onderwijs – zij geven de verhouding weer van het aantal leerlingen die in het Nederlandstalig buitengewoon onderwijs zitten ten opzichte van het aantal leerlingen die in het Nederlandstalig gewoon onderwijs zitten – tonen aan dat er verhoudingsgewijs in Brussel minder leerlingen in het buitengewoon onderwijs zitten.

Zoals eerder geschetst, is een diagnose geen rechttoe rechtaan verhaal als het gaat om de toegang van leerlingen tot leersteun of tot buitengewoon onderwijs.

Uitgaande van eenzelfde prevalentie van bepaalde diagnoses over de hele bevolking kunnen we toch afleiden dat er in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel verhoudingsgewijs minder leerlingen een diagnose en/of verslag ontvingen, dat is de zogenaamde ‘onderdiagnostisering’.

Daarnaast hebben we zicht op het aantal gedetecteerde leerlingen met specifieke onderwijsnoden in het gewoon onderwijs: 4,2 % van alle leerlingen in het gewoon Nederlandstalig onderwijs heeft een verslag. Dat is lager dan het Vlaams gemiddelde van 5,2 % en lager dan het gemiddelde van alle Vlaamse centrumsteden, dat op 5,5 % ligt. Ik bezorg de Raad een meer gedetailleerd overzicht mee van deze vergelijkingspunten.

Wat kunnen de oorzaken hiervan zijn? De lange wachtlijsten bij diagnostische centra en een Vlaanderen- en Brusselbreed tekort aan plaatsen in het buitengewoon onderwijs voor

bepaalde types, zijn elementen die meespelen. De leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel betreffen ook niet de volledige populatie Brusselse kinderen, wat wel het geval is in Vlaanderen.

Daarnaast is het zo dat de financiële kwetsbaarheid bij veel gezinnen in Brussel een drempel is om toegang te vinden tot het diagnostisch aanbod. Om dit laatste alvast te verhelpen, zet de VGC in op een flankerend beleid.

Ik geef u een aantal projecten waar er intensief wordt samengewerkt. Binnen Welzijn is er COS+, dat ingebed is in COS Brussel, het Centrum voor Ontwikkelingsstoornissen Brussel van het Universitair Ziekenhuis Brussel en dat erkend en gesubsidieerd is door de Vlaamse Gemeenschap. COS+ wordt sinds de oprichting in 2009 door de VGC gesubsidieerd om multidisciplinaire diagnostiek financieel mogelijk te maken voor kinderen en jongeren van zeven tot twintig jaar, die wegens hun leeftijd geen gebruik kunnen maken van het gesubsidieerd aanbod van COS Brussel, dat begrensd is tot maximaal zeven jaar.

De VGC koos voor een aanvullend beleid ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschap.

Ook binnen Welzijn is er, ten tweede, Lerni, een multidisciplinair centrum in Stad Brussel voor diagnose en behandeling van leer- en ontwikkelingsstoornissen. Het centrum richt zich tot kinderen en jongeren vanaf ongeveer een tot zeventien jaar met een verschillende sociale en culturele afkomst en met verscheidene vormen van leerstoornissen. Karakteristiek voor Lerni is de meertalige en multiculturele benadering van taal-, leer- en ontwikkelingsproblemen en -stoornissen. De VGC subsidieert Lerni sinds eind 2008.

Ten derde, is er de samenwerking tussen Onderwijs en Welzijn met PAika. Sinds het schooljaar 2017-2018 is er een samenwerkingsverband tussen de kinderpsychiatrie van UZ Brussel (PAika), de drie Brusselse centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) en de onderwijsinstellingen buitengewoon onderwijs van de VGC, Zaveldal en Kasterlinden. De samenwerking heeft als doelstelling om laagdrempelige, toegankelijke en hoogkwalitatieve zorg voor kinderen en jongeren met een psychiatrische problematiek, die de weg naar geestelijke gezondheidszorg niet vinden, uit te bouwen. Dit gebeurt o.a. door financiële, culturele en sociale drempels weg te nemen. Uiteraard voegen ook Zaveldal en Kasterlinden hun expertise daaraan toe.

Ten vierde, is er De Poolster, het Centrum voor Ambulante Revalidatie (CAR). De Poolster onderzoekt en behandelt kinderen met uiteenlopende leer- en ontwikkelingsstoornissen.

Het leersteunaanbod is de laatste jaren in Brussel versterkt, vooral door het Leersteuncentrum Kasterlinden. Het aantal van ongeveer 70 personeelsleden in het schooljaar 2016-2017 is verdubbeld tot meer dan 140 personeelsleden in het huidige Leersteuncentrum Kasterlinden. In het schooljaar 2022-2023 werden er 1.415 individuele trajecten ondersteund.

De versoepeling van de financieringswijze en de procedures om leersteun te kunnen krijgen in het gewoon onderwijs voor een aantal types betekende dan ook een toename van het aantal leerlingen die daarvan gebruikmaken.

Deze cijfers zijn nu eenmaal wat ze zijn, in vergelijking met drie jaar geleden. Maar het aanbod dat we zelf ontwikkelen, samen met de Vlaamse Gemeenschap, biedt toch een antwoord.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): U zei dat er in Brussel minder leerlingen in het buitengewoon onderwijs zitten dan in Vlaanderen. Eigenlijk is het bijna de helft, dat is een vaststelling om bij stil te staan. U hebt uitvoerig alle redenen hiervoor overlopen. De conclusie is echter dat heel wat kinderen niet op hun plaats zitten of niet de gepaste hulp krijgen. Los van hun ontwikkelingsstoornis ondervinden zij zo bijkomende obstakels, of zullen ze die ondervinden op hun groeipad.

Het is goed dat er daar vanuit Vlaanderen en vanuit de VGC op ingezet wordt. Maar de nood blijft groot. De lange wachtlijsten zijn wellicht een van de redenen, maar ik kan alleen maar hopen dat de aandacht vanuit verschillende politieke partijen voor het onderwijs en de kinderdagverblijven ook na de verkiezingen blijft bestaan. Zo kunnen er voldoende middelen vrijgemaakt worden om daar een gepast antwoord te kunnen op bieden en de noden te kunnen lenigen.

- Het incident is gesloten.

Werking van de OverKop-huizen Brussel

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Ik bevroeg u reeds over mentale gezondheid in het algemeen en de opening van de OverKop-huizen in het bijzonder. Ruim twee jaar na de opstart leek het me zinvol om even stil te staan bij deze hulpverlening en haar bereik.

Waarom vraag ik dat? Op de centrale website van OverKop zijn de Brusselse locaties opgenomen, maar vreemd genoeg staan daar geen openingsuren bij vermeld. Als je naar die locaties stapt, vind je aan de buitenzijde geen enkele indicatie dat er zich achter de gevel een OverKop-huis bevindt, niet aan de deurbel, maar er hangt ook geen uitnodiging om binnen te stappen. Als je daar dus naartoe wil gaan, weet je dus niet of je welkom bent, of je op het juiste adres bent. Dat is allemaal weinig uitnodigend.

Ook op de website van D'Broej, waarmee toch een heel nauwe samenwerking bestaat, is er geen vermelding van OverKop. Willen ze eigenlijk wel bekendheid geven aan het initiatief en willen ze wel dat de Brusselaars de weg ernaartoe vinden?

Op welke wijze werd er de voorbije twee jaren samengewerkt tussen de VGC en D'Broej om van de OverKop-huizen een succes te maken? Welke extra ondersteuning bood de VGC?

Tot welke resultaten leidde deze samenwerking: hoeveel jongeren werden er bereikt en welke partners namen daar een actieve rol in op?

Tijdens de oproep in 2021 diende ook vzw Habbekrats een dossier OverKop Brussel in. Deze vzw heeft veel ervaring met OverKop in Vlaanderen. Welke stappen zetten D'Broej en u om de expertise van deze vzw te benutten bij de uitbouw van OverKop in Brussel?

Het OverKop-huis in Oostende is vanaf de straatzijde zeer herkenbaar en maakt zich complexloos bekend. Hoe komt het dat Brussel zich 'verstopt' achter gesloten deuren? In welke extra inspanningen voorziet u om de bekendheid ruimer en groter te maken?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Een OverKop-huis is een veilige plek waar je als jongere zonder aanmelding kan binnenwandelen. Je kan er tot rust komen en een luisterend

oor vinden bij professionele hulpverleners. Zonder verplichtingen, zonder meteen in een traject te belanden. We hebben zulke plaatsen nodig in Brussel, zoveel is duidelijk. De noden rond mentaal welzijn zijn groot en in het reguliere aanbod ervaren jongeren vaak drempels of komen ze op wachtlijsten terecht.

OverKop-huizen zijn gereguleerd vanuit de Vlaamse Gemeenschap en worden ook van daaruit gemonitord. De VGC heeft geen richtinggevende of ondersteunende rol in deze initiatieven. Wel dragen we bij waar we kunnen: met name door infrastructuur ter beschikking te stellen en door de financiering van D'Broej.

Op dit moment is er op twee Brusselse locaties een OverKop-werking: in Schaarbeek en in Sint-Jans-Molenbeek. Beide worden beheerd door D'Broej. De VGC financiert grotendeels deze infrastructuur. Daarnaast dragen we ook deels bij aan de coördinatiekosten van deze OverKop-huizen, via het convenant met D'Broej. Het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp (IROJ) zorgt voor kennisdeling door de werking van OverKop-huizen regelmatig op de agenda te zetten.

Het is belangrijk om te benadrukken dat de Brusselse OverKop-huizen geen exacte kopieën zijn van wat er in andere steden bestaat. Er is vertrokken vanuit de bestaande expertise en mogelijkheden om een werking uit te bouwen volgens de OverKop-principes. Zo organiseert D'Broej in Sint-Jans-Molenbeek een actieve ontmoetingsruimte: een open plaats waar jongeren op vaste momenten terechtkunnen voor activiteiten, zinvolle vrijetijdsmomenten of een individuele afspraak met een D'Broej-medewerker. Daarnaast heeft D'broej ook een luisterbus: een leuk ingerichte bus die regelmatig wordt gebruikt om actief met jongeren in gesprek te gaan. In Schaarbeek ligt de focus ergens anders: daar heeft D'Broej specifiek aandacht voor het bereiken van meisjes en zijn er sportieve activiteiten.

Het precieze aantal jongeren dat D'Broej zo bereikt, valt niet te exact berekenen: in hun locaties hoef je je niet in te schrijven om deel te nemen. Maar ze schatten dat ze zo'n driehonderd jongeren bereiken in de vestigingen en zo'n zevenhonderd via *outreach*-activiteiten, zoals de luisterbus.

De vaste partners van D'Broej zijn het Jongerenadviescentrum (JAC) en vzw La Rue voor huisvestingskwesaties. Meer sporadisch werken ze samen met organisaties als Homaar, Zonnelied, Odisee, Destelheide, Macadam, Keerpunt Brussel en de gemeentelijke jeugddienst.

De vzw Habbekrats beheert verschillende OverKop-huizen in Vlaanderen en maakt net als Over-Kop Brussel deel uit van het Netwerk OverKop-huizen. Via dat platform wisselen ze regelmatig uit. Op vraag van de lokale OverKop-huizen start binnenkort een kwaliteitswerkgroep op, waar de Brusselse huizen actief aan zullen deelnemen.

De Brusselse OverKop-werkingen zijn van op de straat inderdaad minder herkenbaar dan andere vestigingen in Vlaanderen. Dat is effectief zo, maar dat is geen bewuste keuze om minder zichtbaar te zijn, maar een gevolg van praktische beperkingen en een andere insteek. Het is zeker de bedoeling om aan die zichtbaarheid te werken. De materialen die de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking stelt om meer zichtbaarheid te creëren, waren bovendien een tijdlang niet voorhanden. D'Broej zal dat materiaal wel aanvragen zodra het weer in voorraad is.

Op vlak van communicatie focust D'Broej anders dan andere OverKop-huizen, eerder op het bereiken van jongeren via sociale media en flyers via hun netwerken. De organisatie is momenteel echter een oefening aan het maken om ook op andere manieren te communiceren en zo nog laagdrempeliger tewerk te gaan.

Wat de inspanningen van de VGC betreft om OverKop verder uit te bouwen, is het belangrijk om nogmaals te benadrukken dat het de Vlaamse Gemeenschap is die de OverKop-werking reguleert, monitort en ondersteunt.

De VGC blijft faciliteren en bruggen bouwen waar mogelijk, bv. door de link te leggen met initiatieven binnen de jeugdhulp dankzij de coördinerende rol die we opnemen in het Brusselse crisisplan. Ook dit moet een verhaal van samenwerking worden.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): U spreekt van laagdrempelige ontmoetingsplekken, dat is inderdaad ook de geest van de werking, maar dat zijn ze nu in Brussel zeker niet. In Oostende zitten ze op de zeedijk, er is een grote belettering waar je niet naast kan kijken. In Brussel zitten ze letterlijk en figuurlijk weggestopt.

Het is toch vreemd dat ze na twee jaar nog materialen moeten bestellen om de visuele herkenbaarheid groter te maken. In Schaarbeek zitten ze zelfs helemaal verstopt op de campus van De Kriekelaar.

Toen ik een tijd geleden aan de omwonenden vroeg of ze wisten dat daar een OverKop-huis is gevestigd, bleek het antwoord negatief. Hoe moeten hulpbehoevende jongeren er dan hun weg naartoe vinden? Het kan niet de bedoeling zijn dat het OverKop-huis alleen maar toegankelijk is voor jongeren van D'Broej, maar daar lijkt het een beetje op. De werking is tot stand gebracht om alle jongeren die bij het Nederlandstalig netwerk aansluiting zoeken, te helpen. Hopelijk zult u iets aan deze zaak doen.

Vlaams minister Hilde Crevits en de Vlaamse Gemeenschap blijven wel degelijk investeren in Brussel: het derde Brusselse OverKop-huis is op komst.

- Het incident is gesloten.

Personeelstekorten in Brusselse kinderopvang

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): De personeelstekorten in scholen en kinderdagverblijven blijven beroeren. Uit het laatste jaarverslag van de vzw Samenwerken aan Kinderopvang blijkt het aantal ouders dat een plaats voor hun kind aanvraagt, te stijgen. Kinderdagverblijven zijn genoodzaakt om creatief met het personeelstekort om te springen. Ze passen bv. hun openingsuren wat aan, blijven soms dicht of vragen aan ouders om hun kind iets vroeger op te halen. Ik werp geen steen, integendeel: kinderdagverblijven kunnen alleen maar roeien met de riemen die ze hebben. Zonder personeel kunnen ze geen mirakels verrichten.

Ik maak even een omweg langs het beleidsdomein Onderwijs. Tijdens de uitwisseling met Vlaams minister Hilde Crevits kwam naar voren dat het VGC-collegelid bevoegd voor Onderwijs creatief met zijn eigen VGC-middelen omgaat om aan de behoeften tegemoet te komen. Mevrouw de collegevoorzitter, inzake kinderdagverblijven hebt u binnen uw eigen beleidsdomein ook nog marge. Welke stappen zet u om het personeelstekort te verzachten?

Op het internet vond ik niet meteen een overzicht van de openstaande vacatures in de Nederlandstalige kinderopvang. Hoeveel vacatures zijn er? Hoelang is de gemiddelde doorlooptijd van zulke vacatures?

Wat is de gemiddelde kindratio in de Brusselse kinderdagverblijven? Hoe verhoudt die zich tegenover de ratio in Vlaamse centrumsteden?

Het lerarentekort heeft de VGC met volle overtuiging aangepakt, o.a. door een deel van het inschrijvingsgeld van zijinstromers terug te betalen. Welke ondersteunende maatregelen heeft de VGC getroffen om het personeelstekort in de kinderopvang te bestrijden? Met welk resultaat? Zijn de doelstellingen behaald? Welke plannen staan er nog op de agenda? Hoeveel opvangplaatsen in kinderdagverblijven zijn tijdelijk of permanent geschrapt vanwege het personeelstekort?

Hoeveel kinderbegeleiders zijn er de voorbije jaren vertrokken uit Brusselse Nederlandstalige kinderdagverblijven? Hoeveel begeleiders hebben hun baan stopgezet? Wanneer zat u voor het laatst samen met de sector?

Samen met Vlaams minister Hilde Crevits en de Brusselse ministers Rudi Vervoort en Bernard Clerfayt hebt u aan een project gewerkt dat ertoe strekt om langdurig werklozen op te leiden op de werkvloer. Tijdens de Samenwerkingscommissie met de Vlaamse volksvertegenwoordigers verkozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 22 februari 2024 heeft Vlaams minister Hilde Crevits het toegelicht. Het is een mooi project, maar volgens mij zit er meer in. Erg veel Brusselaars zijn langdurig werkloos, en dat terwijl allerlei sectoren naar arbeidskrachten snakken. Ik denk daarbij aan bakkers die in het weekend moeten sluiten omdat ze geen personeel vinden. Als kinderdagverblijven of scholen moeten sluiten, is de situatie nog schrijnender. Het is dus cruciaal dat we werklozen activeren. Ik besef dat deze vergadering niet in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement plaatsvindt, maar de collegeleden maken deel uit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. Die had actiever beleid kunnen voeren om werklozen aan de slag te krijgen.

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen): De zijinstroom is het resultaat van samenwerking tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC), de Vlaamse overheid en de VGC. De bedoeling is dat nieuwe kinderbegeleiders hun opleiding kunnen combineren met ervaring op de werkvloer. Deze mensen kunnen meteen in leefgroepen worden ingezet en verschaffen de vaste ploeg dus wat ademruimte. Toen ik zelf een halve dag ging helpen in een kinderdagverblijf, ontmoette ik meerdere mensen die een cursus aan het volgen waren: een opleiding Nederlands of een praktische opleiding. Het is dus goed dat de GGC en Actiris veel subsidies vrijmaken voor dit project. Mevrouw de collegevoorzitter, overlegt u nog met Vlaams minister Hilde Crevits om de Vlaamse investeringen op te trekken?

Een van de voornaamste oorzaken voor het personeelstekort zijn de lage lonen en slechte arbeidsvoorwaarden. Bij mijn weten kan de VGC daar weinig aan doen. De arbeidsvoorwaarden zijn in het kleuteronderwijs aantrekkelijker dan in de kinderopvang, wat een zekere concurrentie tussen die sectoren veroorzaakt. Het personeelstekort doet zich immers overal voor.

Omdat de kinderopvang lange tijd stiefmoederlijk is behandeld, zal het probleem niet van vandaag op morgen verdwijnen. Dat is problematisch voor de toekomst. Veel

kinderdagverblijven zeggen dat ze wel personeel kunnen aantrekken, maar dat die medewerkers vervolgens hun toevlucht zoeken bij beter betaalde en beter omkaderde opvanginitiatieven, waar de kindratio aantrekkelijker is. Voor het kleuteronderwijs geldt hetzelfde.

Overlegt u met de Vlaamse overheid over de arbeidsvoorwaarden? Betere voorwaarden en een lagere kindratio zijn de voornaamste eis van de sector, zo blijkt uit de herhaalde stakingsacties. Is er op dat vlak vooruitgang geboekt?

Behalve het tekort aan personeel kampt Brussel ook met een tekort aan capaciteit, dat schrijnender is dan in Vlaanderen. Niet iedereen beseft dat. Brussel haalt 31 % van de inkomensgerelateerde kinderopvang die krachtens de Barcelonanorm moet worden aangeboden, een pak minder dan Vlaanderen. Sommige Brusselse gemeenten blijven hangen op 7, 12 of 15 %. Dat veroorzaakt een sneeuwbal effect: het geringe aantal plaatsen raakt overbevolkt en het personeel is niet in staat om daarmee om te gaan.

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Het is fijn en interessant dat er vandaag veel vragen op de agenda staan. Ik sluit me aan bij het betoog van mevrouw Bianca Debaets en stel graag een paar bijkomende vragen.

Mevrouw de collegevoorzitter, ik heb u al een paar keer ondervraagd over de opleiding tot kinderverzorger. Is het aanbod in Brussel wel voldoende? Zijn genoeg jongeren ingeschreven in zulke studierichtingen? Staat het College in contact met onderwijsinstellingen, met als doel om de programma's uit te breiden? Daar is zeker nood aan, maar is er ook vraag naar? In Brussel zijn er sowieso genoeg jongens en meisjes geschikt voor de opleiding tot kinderverzorger. Mijn Schaarbeekse buurmeisje volgt de opleiding echter in Oostende. Waarom zou ze daarvoor hebben gekozen? Ze is misschien een uitzondering, maar ik vind het alsnog verbazingwekkend.

We weten dat 85 % van de leerkrachten in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel niet uit Brussel komt. Wat is de verhouding bij de kinderopvang? Het zou goed zijn om meer Brusselaars aan het werk te hebben in de kinderopvang: het verzacht het probleem dat veel personeelsleden na een tijd dichterbij huis willen gaan werken en Brussel verlaten. Het is goed dat er zoveel mensen in Brussel komen werken, maar als we meer Brusselaars aan het werk kunnen krijgen, moeten we daar echt op inzetten.

Vlaams minister Hilde Crevits verwees naar het akkoord rond de gesubsidieerde contractuelen. Het contract van een aantal bestaande gesubsidieerde contractuelen zou door Vlaanderen worden overgenomen. Ik weet niet precies hoe dat in elkaar zit, maar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou de vrijgekomen middelen kunnen inzetten voor opleidingen. Hoe werkt dat precies? Bijkomend personeel is altijd interessant, maar het lijkt me goed om te weten hoe die mensen dan precies worden ingezet en wie aanspraak op de opleidingen kan maken. Omdat er projectoproepen voor bijkomende plaatsen aankomen, zal er meer personeel nodig zijn. Een actieplan is dus vereist.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Het is vandaag 8 maart, Internationale Vrouwendag. De dag van de gelijke rechten voor vrouwen vond zijn oorsprong in de staking voor betere arbeidsomstandigheden voor vrouwen in New York, 144 jaar geleden. Een van de verwezenlijkingen van die staking was de werkdag van 8 uur.

Ook vandaag nog laten de arbeidsomstandigheden in de kinderopvang, waar veel vrouwen werken, te wensen over. Een begeleider staat in voor negen kinderen. Dat is te veel. Daardoor is het moeilijk om arbeidskrachten te vinden en gebeurt het regelmatig dat kinderdagverblijven al dan niet tijdelijk moeten sluiten. Er lijkt geen beterschap in zicht.

De VGC kan dit probleem mee oplossen met een sterk flankerend beleid. Wel kunnen er enkel nieuwe plaatsen gecreëerd worden als er ook meer begeleiders komen die dat mogelijk maken. Anders bouw je lege crèches, en dat heeft helemaal geen zin.

Ik vraag me ook af of de opleiding tot kinderbegeleider mensen wel goed genoeg voorbereidt op de job: de arbeidsvoorwaarden zijn niet zo aantrekkelijk. Dat probleem ligt vooral in de handen van de Vlaamse Regering.

Als voornaamste oplossing voor het plaatstekort stelt de Vlaamse Regering voor om de beschikbare plaatsen voor te behouden voor ouders die 4/5 werken of meer. Eenoudergezinnen zouden daar het slachtoffer van worden. Vaak gaat het om alleenstaande moeders. Wie halftijds werkt, zou door het Vlaamse voorstel nog meer uit de arbeidsmarkt worden geduwd. De kern van het probleem situeert zich volgens mij op Vlaamse niveau. Het gaat om enkele druppels op een hete plaat om de arbeidsomstandigheden een beetje te verbeteren, maar een echte verandering blijft uit want de arbeidsvoorwaarden moeten beter. Op welke manier hebt u daar bij de bevoegde Vlaamse minister op aangedrongen? Welke beloftes hebt u kunnen bekomen om ervoor te zorgen dat er niet alleen opnieuw meer instroom voor kinderbegeleiders in Brussel komen, maar ook dat de arbeidsomstandigheden structureel kunnen worden verbeterd zodat er minder uitstroom is? Dat laatste is niet alleen een groot probleem bij de leerkrachten, maar ook bij de kinderbegeleiders. Op die manier kunnen we mensen opnieuw motiveren voor dat maatschappelijk waardevol beroep. De Brusselse Burgerassemblee wil dat beroep revaloriseren. Hoewel het niet volledig in uw handen ligt, vraag ik me af op welke manier u daaraan hebt kunnen werken.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Het gaat om een belangrijke vraag die de VGC moet opvolgen. Het tekort aan kinderbegeleiders, maar ook aan locatieverantwoordelijken of pedagogische coaches, in de Brusselse Nederlandstalige kinderopvang heeft een enorme impact op de organisatie van de opvang. Het is vandaag inderdaad 8 maart. Het gaat over de arbeidsvoorwaarden in een sector waarin hoofdzakelijk vrouwen werken. Het aantrekken van meer mannen in de sector is zeker een van de antwoorden op de problematiek. Het gaat ook over de arbeidskansen van jonge ouders en ook heel veel alleenstaande moeders in dit gewest. Voor hen is de kinderopvang cruciaal. Zelfs als ze niet vier vijfde werken en aan alle voorrangsregels voldoen, hebben ze nood aan die kinderopvang. Het gaat om situaties die ouders aan den lijve ondervinden en ze ervaren zeker de overlast. Voor een aantal profielen in Brussel betekent dat echt het risico om hun job te verliezen en een aantal activiteiten niet te kunnen doen. De flexibiliteit om kinderen te kunnen opvangen in hun netwerk is niet voor iedereen hetzelfde. De impact is heel groot.

We voelen ook dat de medewerkers in de Brusselse kinderopvang veel uren werken, moeite hebben om verlof op te nemen, niet durven thuis uit te zieken als dat nodig is en zich in bochten wringen om voor elkaar in te springen. De *drive* is heel groot, maar dat heeft ook een impact op de betrokkenen zelf. Er is een groot engagement, uit zorg voor de kinderen en omdat ze voelen dat het doorvoeren van noodmaatregelen, zoals het aantal uren opvang per dag verminderen of de opvang een tijd gedeeltelijk of volledig sluiten, ze de ouders noodgedwongen met een opvangprobleem opzadelen.

De Vlaamse overheid houdt de cijfers niet altijd bij en als ze dat wel doet, deelt ze die niet altijd mee aan de VGC. Ik kan niet op alle cijfervragen een antwoord geven. Als een kinderopvanginitiatief een noodmaatregel doorvoert, dan moet het dat melden aan het Vlaamse agentschap Opgroeien. U kunt zeker via de collega's in het Vlaams Parlement aan Vlaams minister Hilde Crevits een aantal gegevens opvragen. De VGC beschikt wel over het jaarverslag van het Lokaal Loket Kinderopvang dat ook de vinger op de wonde legt. Het stelt dat het aantal gesubsidieerde plaatsen in Brussel verder uitbreidt, maar dat die steeds meer onbenut blijven omdat er geen personeel is om de opvang te organiseren.

In 2022 deed de VGC een uitgebreide bevraging naar het personeelstekort in de Nederlandstalige kinderopvang en gezinsondersteuning in Brussel. Daaruit bleek dat 90 % van de kinderdagverblijven, dus nagenoeg allemaal, te kampen heeft met een tekort aan kinderbegeleiders, stafmedewerkers en pedagogische coaches. Het duurt ook lang om een vacature opnieuw in te vullen. In een kwart van de gevallen kost het een crèche zelfs 6 maanden of langer om iemand nieuw te vinden. Er is ook een groot verloop van medewerkers in de sector: mensen beginnen te werken, maar blijven niet. Het is dus niet alleen belangrijk om te werken aan het aantrekken van nieuwe medewerkers, maar ook aan het behouden van de huidige medewerkers. Ik ga daar straks verder op in. De voornaamste redenen waarom medewerkers weggaan, zijn de werkdruk en stress in de job. Andere redenen zijn de woon-werkafstand, de combinatie met het gezinsleven, het loon en het gebrek aan waardering voor de job.

Dat zijn voor de VGC belangrijke signalen die ze doorgeeft aan de Vlaamse overheid. Er zijn al een aantal maatregelen genomen, bijvoorbeeld wat betreft de kind-begeleiderratio die inderdaad te hoog is. Het is niet mogelijk om voor 9 kinderen tegelijkertijd te zorgen. Er is een grote maatschappelijk vraag geweest om die te verlagen en er is daarvoor hard actie gevoerd. Er wordt nu gewerkt naar een verlaging van de kind-begeleiderratio. Dat is heel erg nodig. Het nastreven van een ratio van 1 begeleider per 5 kinderen lijkt me beter voor alle kinderen. Ook is het cruciaal om de arbeidsvoorwaarden voor de mensen te verbeteren. De verlaging van de kind-begeleiderratio gebeurt aan de hand van subsidies. Die zal worden toegekend en is gekoppeld aan het effectief realiseren van de lagere ratio.

Wat de vraag naar de samenwerking met de Vlaamse overheid betreft, is de VGC kritisch over een aantal beleidskeuzes, zoals over de invoering van voorrangregels die een nefast gevolg zullen hebben voor de Brusselse kinderen, voor het Brusselse sociale weefsel en de arbeidsvoorwaarden, en over de kind-begeleiderratio, maar toch is er een goede samenwerking op administratief niveau. Medewerkers zoeken naar oplossingen die ook werken. Het Vlaamse agentschap Opgroeien en ook de zorgambassadeur Candice De Windt vonden hun weg al naar de Brusselse werkgroep Werken voor Ketjes, waaraan de Brusselse Nederlandstalige kinderdagverblijven deelnemen. Er is dus motivatie om samen te werken.

Er is heel veel gesproken over het nieuwe project van kinderbegeleiders. Het klopt dat dat nu operationeel is. Het heeft heel lang geduurd om dat te ontwikkelen omdat de VGC een akkoord moest sluiten met de Brusselse en de Vlaamse overheid. De sector heeft het project heel positief onthaald en de VGC, dat het project heeft voorgesteld, heeft er ook grote verwachtingen van. Het project zorgt ervoor dat kandidaat-kinderbegeleiders een diploma kunnen behalen door een combinatie van een opleiding en ervaring in de kinderopvang. De kandidaat-kinderbegeleiders kunnen al tijdens hun opleiding betaald aan de slag. Er werden 11 praktijkcentra aangeduid via een oproep, die bij volle uitrol 44 kandidaat-

kinderbegeleiders tewerkstellen. Het project zit nog in de opstartfase. Tot nu toe zijn de eerste kandidaat-kinderbegeleiders gestart aan de opleiding. Die mensen zullen vanaf september 2024 starten aan de opleiding, maar worden nu al ingeschakeld op de werkvloer. Ook daar is de vaststelling dat mensen soms starten met de opleiding, maar om verschillende redenen opnieuw stoppen.

Zoals gezegd is de sector positief over het project omdat het aantrekken en opleiden van mensen een centraal deel van de oplossing is om op termijn meer mensen in de sector te doen instromen. Bij de opstart van het project was er een erg korte tijd tussen de goedkeuring en de start van de opleiding, waardoor we mensen niet goed konden aanspreken. In de komende maanden werkt de VGC daar samen met Actiris aan verder en blijft ze gericht mensen rekruteren. We zullen het project ook opvolgen samen met het Vlaams Agentschap Opgroeien, dat mee in de stuurgroep zit. Er zijn ook jobbeurzen waar de kinderdagverblijven die deelnemen aan het project mensen kunnen aantrekken en rekruteren. Het gaat om leertrajecten waarbij we vaststellen wat er al dan niet werkt. Dat sluit voor een stuk ook aan bij de vraag van mevrouw Bianca Debaets over het voluntarisme. Binnen de VGC heeft collegelid Sven Gatz vanuit het lerarentekort heel veel maatregelen genomen die ook voorzichtige resultaten opleveren. De VGC kijkt met hetzelfde voluntarisme naar de kinderopvang en de kinderopvangbegeleiders. Er lopen verschillende projecten. Sommige lopen goed en andere moeten worden bijgestuurd. De VGC gaat continu samen met de sector aan de slag om te kijken wat de noden zijn en hoe die het best kunnen worden aangepakt. Het gesco-project is een van de projecten waar de VGC voorzichtig positief over is.

Ik rond af met een korte opsomming van enkele belangrijke acties. Op het vlak van aantrekken en de instroom van personeel werkt de VGC samen met het Huis voor Gezondheid, de kinderopvang en de opleidingsinstellingen aan het verbeteren van de stage-ervaring van studenten. Die opleiding is effectief in Brussel. Je hoeft daarvoor niet naar Oostende te gaan. Misschien wilde uw buurmeisje daar op kot gaan. De grootste uitdaging is om mensen naar de opleiding te krijgen. De VGC organiseert daarom samen met Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) Brussel, Actiris en Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) jobdatings. Er is een video om potentiële instromers wegwijs te maken in opleiding en werk in de kinderopvang. Voor een goede opstart van nieuw personeel in de job is er een Groeiboek voor kinderbegeleiders en voor startende leidinggevenden, en er zijn introductiesessies voor nieuwe leidinggevenden en pedagogische coaches. De VGC begeleidt de bestuurders en directies van de crèches en zorgt voor algemene ondersteuning en vorming. Ze wil inzetten op het behouden van personeel door te werken aan levenslang leren en de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers, door het ondersteunen van een beter personeelsbeleid in de crèches en door in te zetten op werkgeluk met tools als Voorwerkt en de teamscan, en waarderingssacties en ontmoetingsmomenten voor de sector.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Ik ben eerlijk gezegd verbaasd dat u het antwoord op de vragen over de cijfers niet kent. U hebt opdracht gegeven om een cartografie te maken. Dat is een monitoring. Ik zou verwachten dat daar de antwoorden op de vragen uitkomen. Ik ben er zeker van dat, als ik aan collegelid Sven Gatz zou vragen hoeveel leerkrachten er op dit moment te kort zijn in Brussel, hij daar binnen de seconde kan op antwoorden. Het is een beetje vreemd dat u dat niet weet.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik heb toch gezegd dat 90 % van de kinderdagverblijven met een tekort kampt. Dat is een cijfer.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): De VGC ondersteunt alle kinderdagverblijven in Brussel, dus zo moeilijk kan het niet zijn om die gegevens in kaart te brengen. Waar zijn de tekorten enzovoort?

Er is heel wat gebeurd, ook in goede samenwerking tussen u en Vlaams minister Hilde Crevits. Voor de collega's die het nog niet zouden weten of het al dan niet moedwillig vergeten zouden zijn: het plan Kinderopvang stelt dit jaar alleen al 270 miljoen euro ter beschikking, de begeleider-kindratio is naar beneden gebracht en de focus ligt op baby's.

Ik weet dat er goede projecten zijn ontwikkeld en dat er een goede samenwerking is. Om terug te komen op de vraag wat u vanuit de VGC kunt doen, blijf ik vinden dat u meer had kunnen doen en creatiever had kunnen zijn. Ik verwijs opnieuw naar het onderwijs. Voor de zijinstromers zijn de middelen voor de leerbonus bijvoorbeeld verdubbeld. De VGC kan dergelijke zaken wel doen met haar eigen middelen. Maar goed, laten we vooral de projecten die er zijn, bijvoorbeeld rond de zijinstromers, voortzetten. De krachten bundelen tussen de VGC en Vlaanderen is natuurlijk de oplossing. Laten we dat in de toekomst verder blijven doen.

Mevrouw Cielkje Van Achter (N-VA): Iets is me nog niet helemaal duidelijk ofwel heb ik het niet gehoord of heb ik niet aandachtig genoeg geluisterd. Er is een opleiding en werken tegelijkertijd, maar er zou ook personeel met oude gesco-contracten overgenomen zijn. Het gaat om mensen die vroeger werkten met gesubsidieerde contractuelen en die nu een vast contract hebben gekregen. Vlaams minister Hilde Crevits zei dat dat ook deel uitmaakte van het akkoord, maar daar hebben we hier nog niets over gehoord. Wat houdt dat juist in?

De heer Pepijn Kennis (Agora): Mijn betoog ging vooral over de arbeidsomstandigheden. De collegevoorzitter verwijst terecht naar het Vlaamse niveau waar ik helaas geen vragen kan stellen. Ik heb daar geen collega's op dit moment. Wie weet ooit. Daarom zal ik geen bijkomende vragen stellen.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Ik vind de vraag van mevrouw Cielkje Van Achter ook wel interessant.

Dat is iets voor jullie beiden. Op welke plaatsen in Brussel kan die opleiding gevolgd worden? Kunnen wij dat zelf ergens vinden of kunnen wij een overzicht krijgen van de Nederlandstalige scholen in Brussel waar die opleiding wordt aangeboden?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: We zullen dat overzicht bezorgen.

We hadden vroeger een systeem met GECO's, dat nu hervormd werd. Deze contracten konden gebruikt worden bij capaciteitsuitbreiding en het moest gaan om Nederlandstalige, gekwalificeerde langdurig werklozen. Die waren moeilijk te vinden. We hebben het systeem herbekeken, zodat we op het terrein kunnen werken met een systeem dat een verschil kan maken. Deze GECO's zitten vervat in een convenant tussen Vlaanderen en de Brusselse overheid. We overleggen regelmatig. Maandag hebben we nog overlegd met de kabinetten van de ministers Hilde Crevits, Bernard Clerfayt en Rudi Vervoort om alles goed op elkaar af te stemmen. Wij blijven daar verder mee voor ijveren. Daarnaast hebben we deze bestuursperiode een nieuw systeem van GECO's uitgewerkt. Het gaat hier over werkkrachten die er bovenop komen en waarmee we dus geen extra opvangplaatsen mee creëren. Hierdoor willen we de werkdruk en de kindratio verlagen. We zetten nieuwe middelen in om nieuwe

kinderbegeleiders op te leiden in dit systeem. De VGC heeft daar meer dan 1 miljoen euro in geïnvesteerd.

Als ik mevrouw Bianca Debaets hoor zeggen dat de VGC te weinig doet, word ik een beetje kwaad. Wij doen vanuit de VGC heel hard ons best om extra personeel aan te trekken. We organiseren jobbeurzen, we verlagen de kindratio via de GEKO's, maar de kern van het probleem is de verloning en werkdruk. Als we vragen waarom werknemers ermee stoppen, dan is dat omwille van verloning, te veel stress en te veel kinderen. Dat zijn zaken waar de Vlaamse overheid volledig voor bevoegd is. Ik snap dat het niet eenvoudig is, maar ik kijk ernaar uit dat de Vlaamse overheid die werkomstandigheden verbetert. In de kleuterscholen krijgen ze meer loon en betere werkuren. Dan is het logisch dat kinderbegeleiders in de kleuterscholen gaan werken. Gisteren zei Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts nog dat hij geen concurrentie wil creëren, maar dat is exact wat er in de kinderopvang aan de hand is. Kinderbegeleiders worden uit de sector van de kinderopvang weggehaald, omdat er ook extra kinderbegeleiders in de kleuterscholen nodig zijn. Ik vraag om die goede werkomstandigheden ook te geven aan kinderbegeleiders die in de crèches werken. Dat is nodig. Dat is belangrijk. Dat is cruciaal. Ik word boos als de Vlaamse overheid die verantwoordelijkheid van zich afschuift en bij de VGC legt. We werken goed samen met Vlaams minister Hilde Crevits. De insinuaties die hier gemaakt worden dat we niet voluntaristisch genoeg zijn, die pik ik niet. We hebben veel projecten, we werken goed samen op het terrein en we gaan dat blijven doen en ik denk dat we dat beter coherent samen doen.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): De collegevoorzitter wordt heel snel boos als ik een vraag stel. Blijkbaar heb ik een gevoelige snaar geraakt. Ik heb een heel neutrale vraag gesteld. De collegevoorzitter probeert die vraag nu te verdrinken in een veel ruimer debat. Niemand heeft hier beweerd dat het alleen om een bevoegdheid van de VGC zou gaan. Uiteraard is het een gedeelde bevoegdheid. Ik heb de cijfers gegeven over de extra investeringen van Vlaanderen. Om de kindratio te verlagen ging het in 2023 om 270 miljoen euro...

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Er is meer dan 1 miljard euro nodig! En mevrouw Bianca Debaets is blij met 270 miljoen euro?

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Mijn vraag ging over cijfers en die heeft het College niet.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Mevrouw Bianca Debaets vraagt mij om cijfers die haar eigen bevoegde overheid zelf niet bijhoudt!

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): De collegevoorzitter maakt een Cartografie en zegt dat 90 % een tekort heeft. Dat is een dooddoener natuurlijk. Dat is alsof haar collega Sven Gatz zou zeggen dat elke school met een lerarentekort te kampen heeft. Uiteraard is dat zo, maar ik wil graag weten of er evoluties zijn, of er verschillen zijn tussen de Brusselse gemeenten of wijken, want daar gaat die Cartografie toch ook over?

- Het incident is gesloten.

Ordonnantie van de GGC over de subsidiëring en programmering van de bicommunautaire kinderopvang

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Deze vraag sluit goed aan bij de vorige vraag. We kampen met heel veel problemen in de kinderopvang, zowel aan Nederlandstalige als aan Franstalige kant, rond de subsidiëring. Langs Nederlandstalige kant mogen we blij zijn dat we de Vlaamse Gemeenschap hebben, die als grote motor zich achter de kinderopvang in Brussel schaart. Daarom is het des te verwonderlijk dat we in de GGC over een tekst moeten stemmen over de organisatie van bijkomende Brusselse kinderopvang. Alsof we daar nu nood aan hebben, alsof we daar nu geld voor hebben, alsof dat nu onze prioriteit moet zijn?

Deze ordonnantie bouwt verder op een ordonnantie die wel nodig was uit 2017, omdat de twee Gemeenschappen die in Brussel bevoegd zijn en hun verantwoordelijkheid moeten nemen, de onthaalmoeders niet konden dwingen zich bij de ene of de andere Gemeenschap aan te sluiten. Er was dus een GGC-verplichting nodig om te vermijden dat er initiatieven zouden ontstaan waar niemand controle over had, met soms dramatische gevolgen. Die verplichting hebben wij destijds gesteund, want het was nodig. De intentie was toen niet om nog een bijkomend net te creëren, met programmering, subsidiëring en middelen die daaraan besteed worden, met inspectie, administratie en al wat daarbij komt kijken.

De nieuwe ordonnantie doet dat wel. De bedoeling is om een bijkomend bicommunautair net te gaan creëren, alsof we dat nodig hebben. We hebben er de middelen niet voor. We kennen de budgetten van de GGC en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ik denk niet dat dit nu de prioriteit is waar dat geld naartoe moet gaan, als we al twee netten in Brussel hebben. Voor mij is dat nutteloos.

Wat vindt het College hiervan? Hoe kijkt de collegevoorzitter naar de komst van een derde kinderopvangnet in Brussel? Heeft ze hier zelf uitdrukkelijk voor gepleit? Wat betekent een GGC-kinderopvangnet voor het Vlaamse aanbod in Brussel? Hoe zal de programmering gebeuren? Is er contact geweest met bevoegd Vlaams minister van Welzijn Hilde Crevits over deze kwestie? En met de Franse Gemeenschap?

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Wat mevrouw Cieltje Van Achter zegt, klopt helemaal. Dit is nooit de bedoeling geweest van die ordonnantie. Er zijn twee aanbieders. Nu zou er nog een derde net bijkomen, terwijl Brussel op de rand van een faillissement staat en een donkerrode begroting heeft. Bovendien staat het vast dat met de GGC en bicommunautaire netten, vaarwel gezegd mag worden aan een correcte Nederlandstalige dienstverlening. Ik begrijp de opzet hiervan niet en dat net in een sector waar altijd het uitgangspunt geweest is dat een kind vanaf de crèche tot het moment dat het afstudeert in het Nederlands begeleid kan worden, net om te vermijden dat het een leerachterstand oploopt. Daar hebben we net een half uur over gedebatteerd. Toch vindt de collegevoorzitter blijkbaar ook dat het nodig is om het nog meer verwarrend te maken voor ouders en om in budgettaire krappe tijden nog een derde net bij te creëren.

Ik heb dezelfde vragen als mevrouw Cieltje Van Achter. Vanwaar de nood om een derde net te creëren? Wat met de programmatiernorm? Hoe zit het dan met het aanbod van Vlaanderen? Werd dit met de Vlaamse Regering besproken?

Dit is iets wat ik namens cd&v zeker niet kan steunen.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Mevrouw Cieltje Van Achter verwijst naar de ordonnantie voor de GGC-crèches uit 2017, crèches die zoals we weten vandaag alleen op papier bestaan. De aanleiding was toen erg technisch en juridisch. Sindsdien werd er nog geen enkele GGC-crèche erkend. Er is nu inderdaad een ambitie om daar verandering in brengen. Al bij de start van deze regeerperiode had de Brusselse Hoofdstedelijke Gewestregering de bedoeling om in de toekomst ook via de GGC crèches te kunnen erkennen en subsidiëren, die dus niet strikt eentalig zijn maar tweetalig moeten zijn. We zien in die GGC-crèches een kans om het aanbod aan opvanginitiatieven in Brussel verder te doen groeien. We hadden net een vraag over het tekort aan kinderopvangplaatsen. Er kan nu cynisch gedaan worden over dit voorstel, maar de realiteit is dat veel ouders in Brussel geen plaats in een crèche vinden. Dat is een eerste antwoord op de vraag waarom een derde net overwogen wordt. Uiteraard is het ook de bedoeling om een kwaliteitsvol aanbod uit te bouwen, dat gericht is op doelgroepen die het echt nodig hebben.

De GGC heeft inderdaad een tekort aan middelen, net als heel wat andere overheden. Er is ook een groot tekort aan betaalbare, kwaliteitsvolle kinderopvang in Brussel. Er moeten effectief keuzes gemaakt worden. Dat zijn politieke opportuniteiten die zeker ook bij de volgende regeringsvorming aan bod zullen komen. Het is evident dat de GGC prioritair het aanbod van crèches uitbreidt, daar waar de nood het hoogst is en waar het aanbod aan Franstalige en Nederlandstalige crèches lager is. Het is niet de bedoeling dat ze in de plaats komen van capaciteit die gesubsidieerd wordt door het Vlaams Agentschap Opgroeien of ONE.

Beide Gemeenschappen zijn nodig in Brussel en de investeringen hierin zullen nodig blijven. Er was recent in deze Raad nog een Samenwerkingscommissie met de Vlaamse volksvertegenwoordigers verkozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest rond het tekort aan kinderopvang. Op dit moment loopt vanuit de Vlaamse overheid en in samenwerking met de VGC een oproep voor maar liefst 400 bijkomende plaatsen met inkomenstarief en ook enkele bijkomende dringende opvangplaatsen. We weten echter dat de nood nog groter is. We kennen de cijfers dankzij de Cartografie.

Mevrouw Cieltje Van Achter verwees in haar vraag naar de budgettaire toestand in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en dat elke euro vierdubbel moet omgedraaid worden. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest staat inderdaad voor een zware oefening. Er is een traject opgestart en dat zal verder uitgevoerd moeten worden. Dat zal een zware impact hebben. Wel, ook als je elke euro vierdubbel omdraait, moet je die euro als overheid investeren in de kinderopvang. Als we meer mensen aan het werk willen, dan moet er ook meer kinderopvang worden aangeboden. Als we sociale uitsluiting in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest willen aanpakken, dan is er voldoende kinderopvang nodig. Ondersteuning bieden aan gezinnen is essentieel. Kinderen een goede start geven in het leven is een investering die zich terugverdient. Daar bestaan wetenschappelijke studies over, waarin gesproken wordt over 7 euro per geïnvesteerde euro aan *return of investment*.

De afstemming met de Vlaamse overheid en de Franse Gemeenschap is een heel pertinente zaak. De ordonnantie van de GGC legt nu het kader vast voor het erkennen en subsidiëren van bijkomende opvangplaatsen en er wordt een programmatie bepaald. Dat is het ruime kader. Alle bepalingen die gaan over de personeelsinzet, over het pedagogisch project, over de kwaliteitsvoorwaarden en de middelen komen aan bod in de uitvoeringsbesluiten. De GGC zal op basis van de ontwerp teksten voor de uitvoeringsbesluiten overleg inplannen met zowel de Vlaamse overheid en de Franse Gemeenschap.

Ik herhaal dat er op dit moment nog geen GGC-crèches zijn. Het gaat over een systeem dat op papier bestaat en waar nog veel overleg voor nodig zal zijn.

Mevrouw Cielte Van Achter (N-VA): Er is dus een kader gecreëerd waarover nog geen contact is geweest met de twee aanbieders van kinderdagverblijven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De collegevoorzitter zegt nu dat dit overleg zal worden opgestart. Komaan! Er wordt een derde net gecreëerd, maar waarom eigenlijk? Doen de twee huidige spelers niet goed genoeg hun best? Wat is de gedachtegang hierachter? Is het omdat men vindt dat de Franse Gemeenschap haar werk niet goed doet en beter kan worden overgenomen door de GGC, zoals bij de rusthuizen gebeurd is? Is dat wat erachter schuilt? Hetzelfde is met de rusthuizen gebeurd: de GGC neemt het gewoon over. Is dat de betrachting? Ik wil graag eerlijkheid in dit verhaal, want ik zie geen enkele rationale voor een derde net in een stad met 1,2 miljoen inwoners. Ofwel doen de Franse en de Vlaamse Gemeenschap niet voldoende. Zijn er naar hen al brieven gestuurd met de vraag om beter hun best te doen? Vlaams minister Hilde Crevits zal 400 extra plaatsen in Brussel creëren. Er vindt daar dus wel een dialoog plaats, maar wat is er aan de kant van de Franse Gemeenschap gebeurd?

Ten eerste, snap ik het niet, tenzij de idee erin bestaat met de Vlaamse Gemeenschap te stoppen, want drie systemen is gewoon larie. Wees dan ook eerlijk wat u voorbereidt. U kunt er zich niet mee vanaf maken door te zeggen dat u in overleg zult treden.

Geloof u, ten tweede, echt dat we bicommunautaire, tweetalige kinderopvang zullen realiseren, terwijl we vaststellen hoe moeilijk de taal is aan Nederlandstalige en aan Franstalige kant? Misschien kan men al eens beginnen met deftig Nederlands in de Nederlandstalige kindercrèches en deftig Frans in de Franstalige, zodat de kinderen een rugzak meehebben om in het onderwijs verder te kunnen en te excelleren.

Ik verwacht dus eerlijkheid, want wat nu voorligt, is onbegrijpelijk.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Toen ik uw betoog beluisterde, dacht ik spontaan aan het spreekwoord: *“Als de vos de passie preekt, boer let op uw ganzen.”*

Mevrouw Van Achter, ik denk dat we het antwoord kennen, hoewel dat hier natuurlijk niet wordt uitgesproken. De agenda van een aantal Franstalige partijen wordt namelijk uitgevoerd, die bevoegdheden naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest willen overhevelen. Groen volgt hun standpunt, dat van Vooruit.brussels ken ik niet. Ik ben zeer benieuwd of Vooruit.brussels dat steunt, want die partij maakt deel uit van de Brusselse Hoofdstedelijke Gewestregering, het College. *(Onderbreking door de heer Pascal Smet)*

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): U pleit daarvoor. Hier blijft het stil, maar het is goed dat u zich uitspreekt. Maak maar kenbaar dat u dat steunt. Het is natuurlijk de bedoeling om de banden met de Vlaamse Gemeenschap door te knippen. Die agenda probeert u te realiseren.

Laat ons eerlijk zijn: tweetalige kinderopvang is zoals de tweetalige ziekenhuizen. Dat verhaal (Sint-Pieters enzovoort) kennen we. Mocht ik nu in de kinderopvang werken, zou ik “dank u” zeggen. Het is immers dé oplossing voor het tekort aan Nederlandstalige of Nederlandskundige kinderbegeleiders. Ik ben nu natuurlijk heel cynisch, want het tegendeel is waar: u zult het tekort alleen nog groter maken. De mensen die bereid zouden zijn om in de Nederlandstalige kinderdagverblijven te werken, zult u misschien proberen lokken naar de zogenaamd tweetalige kinderdagverblijven.

Kortom, het idee is te gek voor woorden, zeker gelet op de budgettaire situatie, maar het is ook ideologisch zeer gevaarlijk.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Er wordt gezegd dat het cynisch is. Het is inderdaad cynisch om te zeggen dat er een gigantisch tekort is aan kinderopvang. Ik nodig u uit een kinderopvangplaats te zoeken als jonge ouder. Dat is gigantisch moeilijk. Het tekort is reëel. Andere overheden, ook gemeentebesturen, investeren erin en nemen verantwoordelijkheid. We mogen blij zijn met iedere verantwoordelijkheid die wordt opgenomen om in onze stad kinderopvang te creëren.

U bent ook bijzonder pessimistisch over de optie van tweetalige kinderopvang. Er is een maatschappelijke vraag naar. Niemand zal verplicht worden zijn kinderen naar een tweetalige kinderopvang te sturen. Tweetalige kinderdagverblijven bestaan in de praktijk nog niet. Er is nog geen enkele GGC-crèche, er zijn geen uitvoeringsbesluiten. Het betreft een ordonnantie die in 2017 is ingevoerd. Misschien moet ik u eraan herinneren wie op dat moment deel uitmaakte van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, mevrouw Bianca Debaets? Ik zat toen in de oppositie, u in de Regering.

De bedoeling is ervoor te zorgen dat er voldoende en meer kinderopvang is in Brussel. Er is een schrijnende nood aan kinderopvang in Brussel. U hebt daar misschien zelf geen last van, maar dat is de realiteit.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Met welke centen zult u dat doen, want het advies van de Inspectie Financiën was negatief?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): *Fake news.*

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Het tekort aan kinderopvang in Brussel is *fake news*?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Niveau nihil.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Er is een tekort aan kinderopvang in Brussel. Dat is een probleem voor ouders en kinderen. Dat is een maatschappelijke nood die moet worden gelenigd. Het is geen verdraaiing van de feiten, maar de realiteit in Brussel.

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Denkt u echt dat we met een apart GGC-net (subsidiekader, inspectie, programmering, administratie...) het probleem zullen oplossen? Een derde net is toch niet de oplossing!

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): De collegevoorzitter verwees naar de gemeentebesturen.

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): De gemeentebesturen kunnen vandaag crèches openen. In Schaarbeek is er een crèche van de gemeente.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: N-VA en cd&v maken deel uit van de Vlaamse overheid. Er is een Cartografie waaruit blijkt dat er meer dan 4.000 plaatsen te weinig zijn. Er komen 400 plaatsen bij, die welkom zijn en waarvoor ik dankbaar ben.

Als de Vlaamse overheid wil dat we in Brussel de Brusselnorm, de Barcelonanorm respecteren, dan nodig ik u uit om daarvoor ook de nodige middelen uit te trekken. U hebt zopas tevreden gereageerd over het bedrag van 270 miljoen euro, terwijl de berekening tussen 1 en 2 miljard euro is.

Er is een tekort aan kinderopvang. Dat weegt op het aantal plaatsen en op de kwaliteit van de kinderopvang. Dus vind ik het cynisch om andere Regeringen, die verantwoordelijkheid willen nemen, erop te wijzen zonder dat eerst de eigen verantwoordelijkheid ten volle wordt ingenomen.

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen. U maakt nu dus een ordonnantie voor een eigen netwerk, want blijkbaar hebben we daarvoor de middelen en is dat een prioriteit. Er is nog niet eens contact geweest met de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap, terwijl het hun verantwoordelijkheid is. Dat contact is dan niet nodig, met welk spel zijn we dan bezig?

- Het incident is gesloten.

SAMENGEVOEGDE ACTUALITEITSVRAGEN (R.v.O., art. 60, 5, b)

Sluiting van klassen in de basisscholen Hendrik Conscience en Kompas

De heer Jan Busselen (PVDA): Vanochtend was ik aan de school die in het midden van het schooljaar, in maart, twee klassen zal sluiten door het lerarentekort. Ik heb daar met ouders gesproken die wanhopig zijn, geen vertrouwen meer hebben in de politiek en zich afvragen hoe dit is kunnen gebeuren.

Ik heb ook met leerkrachten gesproken, die zwaar ontgoocheld zijn. Ze zeggen dat er elke dag kinderen in tranen uitbarsten in de klas.

Over een ding was iedereen het eens: er is een structureel probleem dat al jaren aansleept en de bevoegde ministers wijzen met de vinger naar elkaar. Het feit dat kinderen niet de garantie hebben om in een stabiele leeromgeving te kunnen groeien, is ongezien en onaanvaardbaar.

Er is niet geanticipeerd op het lerarentekort. Het resultaat is dat er een hele generatie van ouders, leraren en kinderen met de gebakken peren zitten.

Het politiek laattijdige antwoord op die crisis is een lijst van lapmiddeltjes met zijinstromers en gepensioneerde leerkrachten die terugkeren. Sommigen willen zelfs een flexi-job maken van het beroep van leerkracht. Dat is evenwel niet wat de mensen verwachten. Mensen willen samenwerking en structurele maatregelen om onze scholen en het beroep weer aantrekkelijk te maken: betere werkvoorwaarden, minder werkdruk, meer begeleiding voor beginnende leerkrachten en betere instapvoorwaarden.

Hebt u contact gehad met de betrokken scholen en scholengroepen?

Welke maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat elke ouder maandag weet in welke school zijn of haar kind terecht kan?

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Mijn vraag betreft hetzelfde onderwerp. Vorige week hebben ouders en kinderen van twee Schaarbeekse scholen vernomen dat die hebben beslist om klassen te sluiten, omdat er leerkrachten zijn vertrokken en ze geen vervanging vinden. Ze kunnen de kwaliteit niet langer garanderen en vragen aan de ouders en de kinderen om nu meteen een andere school te zoeken. Dat is dramatisch voor alle betrokkenen.

In de Kompasschool gaat de onthaalklas dicht en moeten 15 kinderen op zoek naar een nieuwe plek. In de Hendrik Conscienceschool worden klassen van het derde, vierde en vijfde leerjaar samengevoegd. Dan zijn er nog te veel leerlingen voor het aantal leerkrachten en bijgevolg worden 29 leerlingen van de Hendrik Conscienceschool gevraagd om een andere school te zoeken midden in het schooljaar.

Onnodig te zeggen en te herhalen dat dit een dramatische situatie is voor de betrokken leerlingen, de ouders en natuurlijk ook de schoolteams zelf. De kinderen en ouders reageerden verrast, verdrietig en zitten nu met stevige angst, sommigen zijn in paniek. Ze protesteerden vandaag om aandacht en vooral oplossingen te vragen voor hun situatie.

Het lerarentekort is niet nieuw. Ondanks gunstige berichten eerder dit jaar moeten we vaststellen dat het systeem nu in het algemeen aan het kraken is. Iedereen heeft nood aan personeel. We hebben zopas een discussie gevoerd over het tekort aan kinderbegeleiders in de kinderopvang. Hetzelfde probleem doet zich voor in de Brusselse onderwijsinstellingen, zeker aan Nederlandstalige kant, maar eigenlijk in heel Vlaanderen. Al die instellingen proberen elkaars personeel weg te lokken. Dat is de enige manier om vooruit te gaan.

De woordvoerder van de betrokken scholengroep verwees naar het beleid van bevoegd Vlaams minister Ben Weyts, dat als onbedoeld gevolg heeft dat leerkrachten wegtrekken naar Vlaanderen.

De algemeen directeur van het Gemeenschapsonderwijs, Bruno De Lille, wees ook op een minder zichtbaar probleem: *“In de lagere school werken steeds meer kleuterleerkrachten, terwijl in de kleuterklassen vaak kinderbegeleiders met een crèchediploma staan”*. Er is m.a.w. al te lang een scheefgetrokken situatie ontstaan, omdat scholen en beleidsmakers zich al te lang behelpen met noodmaatregelen.

Dat is in de vorige discussie over de kinderopvang ook meermaals aan bod gekomen. Het maakt ook duidelijk dat die mensen over de streep te halen zijn met betere werkvoorwaarden. Dat is toch een aanwijzing dat een premie voor leerkrachten wel degelijk steek zou houden.

Gisterenavond vernamen we via *Bruzz* dat Vlaams minister Ben Weyts nu zelf mee naar een oplossing zal zoeken. Dat is een positief signaal. De vraag is wel welk concreet resultaat we daarvan kunnen verwachten en vooral ook waarom er niet eerder meer is gedaan om het lerarentekort structureel aan te pakken.

Het wordt al te lichtzinnig wanneer diezelfde minister wijst naar een Brussels samenlevingsprobleem als de oorzaak van dat lerarentekort.

Wanneer werd u als collegelid op de hoogte gebracht van deze acute problemen in die scholen?

Welke extra initiatieven hebt u opgezet om de nood zo goed mogelijk te lenigen?

Volgt u de redenering dat dit een gevolg is van het weliswaar goedbedoelde beleid van de bevoegde Vlaamse minister van Onderwijs?

Zult u met Vlaams minister Ben Weyts de dialoog aangaan over zijn inschatting dat een Brussels samenlevingsprobleem de oorzaak zou zijn van deze situatie? De minister ziet blijkbaar niet dat hij alle belangrijkste hefboomen zelf al jarenlang in handen heeft, en dat voor een partij die al twintig jaar aan het bestuur is in de Vlaamse Regering. Het zou interessant zijn om daarover de dialoog aan te gaan en daarop te wijzen, op zijn minst.

Welke corrigerende maatregelen stelt u voor om te vermijden dat deze situatie zich herhaalt?

Groen is voorstander van een Brusselpremie voor leerkrachten. Hoe reageerde Vlaams minister Ben Weyts, die zelf ook overtuigd lijkt dat het een extra inspanning vraagt om in Brussel te komen werken, op uw herhaalde vraag om zo'n Brusselpremie in te voeren?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik wil het collegelid vandaag ook vragen stellen over deze pijnlijke, complexe en zelfs dramatische situatie voor ouders en leerkrachten in 2 basisscholen in Schaarbeek. Door een acuut lerarentekort in die scholen moeten er klassen worden gesloten. Het gaat over de Hendrik Conscience-school, waar men nog voor 17 leerlingen een oplossing moet vinden, en Kompas, waar 15 leerlingen nog een oplossing nodig hebben.

In Hendrik Conscience ging het in eerste instantie nog om meer kinderen. Voor een deel daarvan kwam de oplossing uit de bus om naar een andere school te gaan. Als ouder wil je natuurlijk vermijden om je kind in het midden van het schooljaar naar een andere school te moeten sturen, maar er is op zijn minst toch een oplossing om te verzekeren dat de kinderen onderwijs kunnen blijven genieten. Op het einde van de rit is dat het belangrijkste, hoe moeilijk de situatie ook is. Ondertussen zoekt men binnen GO! Brussel naar mogelijke oplossingen binnen andere scholen. Het kabinet van Vlaams minister Ben Weyts, dat in rechtstreeks contact staat met de scholen, zoekt eveneens naar oplossingen op korte termijn. Dat is natuurlijk niet eenvoudig in een acute situatie, maar men doet zijn best.

Ik ben vanochtend met een collega naar de schoolpoort gegaan om naar ouders en leerkrachten te luisteren. Een deel van de leerkrachten was emotioneel, want zij zijn er het hart van in. Er is ook deels kwaadheid bij de ouders, die zich afvragen hoe dit kon gebeuren. Zij vragen snel om oplossingen. Ik steun die vraag. Het kabinet Weyts doet er alles aan om een oplossing te vinden. Ik reken erop dat het collegelid binnen zijn bevoegdheid hetzelfde doet.

Aan de schoolpoort werd door het oudercomité gezegd dat er geen nood is aan politieke spelletjes. De ouders hebben er geen boodschap aan dat leden van de Vlaamse Regering en collegeleden van de VGC elkaar met de vinger wijzen. Zij willen oplossingen. Er wordt vanuit Vlaanderen tijdens deze legislatuur al hard gewerkt aan oplossingen. Die hebben in Brussel al vrij goed gerendeerd, zelfs in eerste instantie beter dan in de rest van Vlaanderen. De zijinstroom die in Vlaanderen mogelijk werd gemaakt, heeft in eerste instantie zeer goed gewerkt in Brussel en heeft een deel van het probleem opgevangen. Daarmee zijn niet alle problemen van de kaart, noch in Vlaanderen, noch in Brussel. Er zal moeten worden gekeken naar de carrière van de leerkrachten en er zullen maatregelen moeten komen om het beroep aantrekkelijker te maken. De professionaliteit en autoriteit van leerkrachten moet worden

geherwaardeerd. Er zal meer moeten worden ingezet op kennisoverdracht, op de kerntaken van de leerkrachten en op administratieve ontlasting. Een hele reeks maatregelen zal dus nog moeten worden genomen. Het is een moeilijke tanker om te keren op macroniveau. Daardoor ontstaan in sommige scholen – op microniveau – problemen. De ene school is de andere niet. Vanochtend vernam ik aan de schoolpoort dat er misschien al langer een probleem was in Hendrik Conscience, aangezien er een vrij groot verloop is bij zowel de directie als het lerarenteam. Daardoor komt men in een negatieve spiraal terecht, die zo snel mogelijk moet worden gestopt.

Over de politieke spelletjes moet ik nog zeggen dat ik een klein beetje gedegouteerd ben door de reacties van mevrouwen Elke Van den Brandt en Ans Persoons op X. Zo tweette collegelid Ans Persoons: “De Vlaamse Regering, dat is geen empathie, geen enkele trots op Nederlandstalig onderwijs in Brussel en geen oplossingen”. Collegevoorzitter Elke Van den Brandt postte: “Keer op keer laat de Vlaamse Regering Brussel in de steek. Geen extra maatregelen, geen interesse, geen oplossingen”. Sorry, maar dat is nonsens.

Er zijn heel veel maatregelen genomen om het lerarentekort terug te dringen. Die zijn nog niet voldoende. Collegelid Sven Gatz is daarmee aan de slag gegaan en heeft er een schep bovenop gedaan binnen de VGC-bevoegdheden. Zo heeft hij de zijinstroming verder gepromoot. Dat heeft goed gewerkt, maar we zijn er nog niet. We moeten hieraan verder werken.

Wat is de laatste stand van zaken? Hoeveel van de betrokken kinderen hebben een andere school gevonden? Over hoeveel scholen zitten ze verspreid?

Welke bijkomende inspanningen kan de VGC op korte termijn leveren? Komt er ondersteuning van het OCB in die scholen? Welke pistes bekijkt het collegelid? Heeft hij samengezeten met de schooldirecties, de scholengroep en het kabinet van Vlaams minister Ben Weyts?

In welke mate zijn we erin geslaagd om deze legislatuur meer Brusselse leerkrachten voor de klas te krijgen? We blijven met een groot percentage leerkrachten dat uit Vlaanderen komt en nu dichterbij huis werk vindt. Dit maakt de situatie in Brussel kwetsbaar. Daarin zal een deel van de oplossing op middellange termijn liggen.

De heer Pepijn Kennis (Agora): We hebben al vaak gediscussieerd over het lerarentekort. Dit is een beetje een kroniek van een aangekondigd falen. Het lerarentekort is er al lang. We hebben al vaak geprobeerd te kijken naar de mogelijke acties die de VGC kan nemen. Het OCB werd daarbij genoemd, de Brusselpremie, de zijinstromers, het Vlaams beleid en de implementatie daarvan in Brussel. Nu moeten we vaststellen dat dit niet voldoende bleek te zijn. Het lerarenberoep moet worden geherwaardeerd. Nu is er niet alleen een lerarentekort, maar is het zo ver gekomen dat er klassen moeten worden gesloten. Dat is een pijnlijke vaststelling, waarvan vooral de leerlingen en de ouders het slachtoffer zijn. De vraag is hoe de politiek dit gaat oplossen zonder elkaar met de vinger te wijzen. Daar heeft namelijk niemand iets aan.

Ik hoor graag van het collegelid op welke manier hij binnen de bevoegdheden van de VGC daaraan iets kan doen. Welk overleg had hij daarover reeds met Vlaams minister Ben Weyts, om te bekijken hoe het Vlaams niveau een tandje bij kan steken? Concreet moet er een oplossing komen voor dit geval, waarbij heel wat leerlingen met gesloten klassen worden

geconfronteerd. Er is echter ook nood aan een langere discussie om structureel het lerarentekort aan te kaarten en specifiek Brusselaars voor de klas te krijgen.

De voorzitter: Vooraleer de volgende spreker het woord neemt, wil ik graag de groep verwelkomen die deze zitting van de Raad bijwoont in het kader van ons project Open blik op Politiek. Welkom allemaal!

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): We wisten al langer dat het lerarentekort groot was, maar nu neemt het alarmerende proporties aan met verregaande consequenties. Ik was een beetje verrast omdat het collegelid tijdens de laatste discussie die we hierover hadden, aangaf dat de dalende tendens was gestopt. Meer zelfs, we waren er in geslaagd om het tij te keren. Dat kan globaal in de cijfers wel waar zijn, maar het zal jouw school maar overkomen. Het is opmerkelijk dat de ene school er gemakkelijker in slaagt om een stabiel lerarenkorps te behouden dan andere. Heeft dit te maken met infrastructuur of personeelsbeleid?

Volgens mij is het interessant om dit eens onder de loep te nemen. Los van alle politieke discussies zijn er 2 sporen op lange termijn. Ik raad iedereen aan om het memorandum van het katholiek onderwijs te lezen. Ik geloof er sterk in om meer autonomie en vrijheid aan de scholen te geven. Het memorandum vermeldt een diverser HR-beleid. Ook de Brusselpremie komt erin terug aan bod. Het is niet de zaligmakende oplossing, maar een financiële incentive kan helpen.

Wat gaan we echter nu doen? Hoe gaan we de bezorgdheid en stress van die ouders beantwoorden? Het zal je maar overkomen dat jouw kind plots geen school meer heeft. De leerlingen achteraan in deze zaal sakkeren misschien ook wel eens op hun leerkrachten, maar zitten gelukkig op een toffe school die leerkrachten heeft. Het zal je maar overkomen dat je plots niet meer naar school kan gaan omdat er geen leerkrachten meer zijn.

Ik hoorde enkele collega's vermelden dat er op de betrokken scholen al langer een groot personeelsverloop was. Wist het collegelid dit? Gebeurden er al bijsturingen?

Welke oplossingen ziet het collegelid om ervoor te zorgen dat die kinderen terug naar school kunnen en dat de ouders 's nachts kunnen slapen?

De heer Pascal Smet (vooruit.brussels): Ik wil een opmerking maken die ik nog niet heb gehoord. De heer Johan Leman heeft een correct punt gemaakt en heeft dat net ook getweet. Ik wil me niet uitspreken over het tekort of waarom daar de afgelopen jaren niets aan is gedaan. Hopelijk komt er eens een geschiedschrijving over de afgelopen 15 jaar, want men mag mijn periode als onderwijsminister meerekenen, over wat er wel of niet werd gedaan aan het lerarentekort. In deze acute probleemsituatie maakt de heer Johan Leman een punt door zich af te vragen hoe het kan dat leerkrachten tijdens het schooljaar een klas verlaten en inruilen voor een andere school. Dat is ook een vraag die ik me stel. Ik kan begrijpen dat mensen dichterbij huis les willen geven. Daar kan men niet tegen zijn. Tijdens een schooljaar naar een andere school gaan, vind ik een systeemfout in het onderwijs. Daarover moet worden nagedacht. Je weet dan toch als leerkracht dat je die kinderen in moeilijke omstandigheden brengt? Ik heb hierover niets gehoord in dit debat of in de media. Binnen dit acute probleem, waarmee ouders en kinderen worden geconfronteerd, is dat een pijnpunt.

Collegelid Sven Gatz: De raadsleden weten dat ik een rationeel man ben, maar vandaag bespreken we een situatie die we toch als dramatisch kunnen bestempelen. Het is geen klein

drama, hoewel ik zou kunnen zeggen dat er 3 klassen moeten sluiten op meer dan 2.500 in het Brussels Nederlandstalig onderwijs. Het is een groot drama, want zoals door verschillende raadsleden werd gezegd is het voor de kinderen die dit meemaken verschrikkelijk. Zij verliezen plots hun vriendjes, doordat de warme schoolcontext die we proberen te creëren wordt weggevaagd.

Het gaat om 44 kinderen. 29 daarvan zaten in de Hendrik Conscience-school en 15 in Kompas. Ik wil de raadsleden graag de feiten meegeven. We vernamen ongeveer een maand geleden dat de onthaalklas van Kompas in Schaarbeek er niet in slaagde om – ondanks verwoede inspanningen – voldoende personeel te vinden. Men gaf toen aan de klas dit schooljaar te sluiten en de kinderen zo goed mogelijk te begeleiden naar andere scholen. Voor een deel van de kinderen is dit intussen gelukt, voor anderen niet. Volgend jaar zou men willen proberen die onthaalklas opnieuw te openen. Dit is eerder een chronisch probleem.

In de Hendrik Conscienceschool is er na een chronisch intern probleem ook een acuut probleem. Er was een conflict tussen de directie en twee leerkrachten, waarna de leerkrachten in onenigheid vertrokken zijn. Ik begrijp de complexe interne situatie, maar dit had ook zonder leerkrachtentekort voorgevallen kunnen zijn. Alleen maakt dat voor de kinderen natuurlijk geen verschil.

Wij werden vorige week vrijdag ingelicht. Dat is relatief laat. Zowel bij de onthaalklas als bij de Hendrik Conscienceschool werd het als een voldongen feit gecommuniceerd, waardoor er voor ons nog maar weinig manoeuvreerruimte overblijft. De beslissing was intern al genomen.

Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen. De scholen en inrichtende machten zullen dat ook moeten doen, met de steun van het OCB. Ik besef dat het niet gemakkelijk is. Er zijn meer dan 200 campussen voor het basis- en secundair onderwijs. Het is geen competitie, maar in een andere school in Schaarbeek slaagt men er wel in om een leerlijn te hebben waarbij twee leerkrachten afwisselend voor de klas staan. Wij kunnen dat hier het beleidsvoerende vermogen van de scholen noemen, maar dat klinkt heel abstract. Het gaat erover dat een directeur en zijn schoolteam lang bouwen aan een stabiele omgeving waar vervolgens het Mattheüseffect ontstaat. Die scholen trekken gemakkelijker leerkrachten aan terwijl scholen die zich in een bepaalde probleemsituatie bevinden dat veel moeilijker kunnen.

In de zomer hebben we in een school onheil kunnen voorkomen omdat we op tijd wisten dat er een leegloop zat aan te komen. Gelukkig heeft de school dat op tijd gemeld of is het OCB dat op tijd te weten gekomen waardoor een klein drama vermeden kon worden. Het feit blijft dat de scholen het op het terrein het moeten doen. Het OCB probeert hen daarbij te inspireren.

We leven in een vrij land. Iedereen mag gebruikmaken van zijn rechten en wie dus met een heel korte opzegtermijn kan vertrekken, kan en mag dat. Dat ligt uiteraard wel moeilijk ten aanzien van de kinderen. Scherper wil ik evenwel niet zijn.

Mevrouw Bianca Debaets vraagt zich af hoe het kan dat er drie klassen sluiten terwijl ik een zestal weken geleden nog zei dat er misschien een kentering werd ingezet. De twee zijn waar. We gingen van 7.600 onderwijspersoneelsleden in 2016 naar 8.800 personeelsleden in 2022 – van 4.570 naar 5.102 VTE. Daarom verschilde ik gisteren ook van mening met de Vlaamse minister van Onderwijs, want Brussel trekt net meer leerkrachten aan. Het is belangrijk om dat te zeggen. Ik zeg niet dat er in bepaalde wijken geen onveiligheidsprobleem is, maar ik

stel vast dat er een stijgende aantrekkingskracht gaat vanuit voornamelijk onze nieuwe scholen. Ik maak me ook sterk dat we met de beurzen voor zijinstromers mensen kunnen aantrekken. Ik ga ervan uit dat van de 500 tot 600 bijkomende leerkrachten twee derde werd aangetrokken door de nieuwe infrastructuur en een derde via de zijinstroom. Dat zijn slechts statistieken die niets zeggen over individuele gevallen. De ouders die vanmorgen aan de schoolpoort stonden, zullen daar weinig aan hebben. Het grote plaatje blijft echter ook belangrijk.

We kunnen wel een aantal structurele zaken doen. Ik had het met de Vlaamse minister van Onderwijs al over de Brusselpremie, maar hij gelooft er niet in. Volgens hem zal dat een waterbedfunctie hebben zoals bij de premie voor de politie, waardoor men nu in de Brusselse Rand smeekt om politieagenten. Er is wel budget voor de premie aangezien er minder loon moet worden betaald omdat er een leerkrachtentekort is. Het zou bovendien een tijdelijke premie kunnen zijn. Ik heb ook gesprekken gevoerd met mijn collega's in Antwerpen en Gent. Misschien is een bredere stadspremie een mogelijkheid. De meningen blijven verdeeld, maar ik blijf dat voorstel naar voor brengen, want het werkt.

De heer Arnaud Verstraete had het ook over het leerkrachtenplatform in Vlaanderen waarbij men in goede tijden reserves kan aanleggen. Het zijn echter geen goede tijden. Ook in Vlaanderen is er een leerkrachtentekort. Ik vraag me dus af of het zinvol is om onrechtstreeks Brusselse leerkrachten naar Vlaanderen te lokken.

De opzegtermijn wil ik herbekijken. Van job veranderen, is geen enkel probleem, maar het is rampzalig dat dit in het midden van het schooljaar kan gebeuren. We moeten daar echter een breder debat over voeren.

Hoe kunnen we het acuut probleem van de sluiting van de klassen dan proberen op te lossen? Eerst bekijken we samen met de inrichtende macht de mogelijkheden. Ik wil ook met het OCB kijken wat er kan en ik zal contact opnemen met de Vlaamse minister van Onderwijs. Als we gisteren van mening verschilden in de media dan zullen we vandaag een oplossing moeten vinden.

Het OCB is de cavalerie en kan tijdelijk ingezet worden om tekorten op te vangen. Maar het gaat dan over weken, niet over maanden. Het OCB zal wel, en vaak met succes, het schoolteam bijstaan in de organisatie van het personeelsbeleid. Er werd in dat verband al verwezen naar enkele memoranda. Het OCB kan dus een traject op middellange termijn aanbieden. Ik wil nagaan of ook de acute problematiek kan worden aangepakt, maar zonder zekerheid zal ik daar verder niet over uitweiden. Ik zal in elk geval pogingen blijven ondernemen om oplossingen te vinden, zelfs al weet ik dat ik dat niet altijd alleen kan.

De heer Jan Busselen (PVDA): Voor de ouders die vandaag aan de schoolpoort stonden, is de onwetendheid groot. De school heeft aangegeven dat ze niemand dwingt om een andere plaats te zoeken, maar dat de situatie onhoudbaar is. Voor die ouders en hun kinderen zal er maandag geen oplossing zijn, behalve de tijdelijke verlenging van de problematiek.

Het collegelid heeft meerdere elementen aangegeven. Het is inderdaad een specifiek lokaal probleem, want in de Hendrik Conscienceschool bestaat de probleemsituatie al langer. Het blijft echter ook een structureel probleem dat verder gaat dan drie klassen op de 2.500. Mijn twee pubers hebben om de regelmaat van de klok geen leerkracht. Dat zijn stukken uit de

schoolloopbaan die gemist worden. Er wordt als noodoplossing soms ook op woensdag geen les meer gegeven.

Er moeten dus structurele oplossingen komen. Het leerkrachtenplatform kan ervoor zorgen dat in een dichtbevolkte stad als Brussel beginnende leerkrachten over de netten heen kunnen worden ingezet. De grootstedelijke premie moet opnieuw worden ingevoerd om de aantrekkingskracht van de grote steden te vergroten.

Door scholen meer vrijheid te geven, kunnen we het probleem echter net nog vergroten. Scholen zullen dan meer concurreren en meer strijden voor de beschikbare leerkrachten. Dat pakt het probleem niet aan de wortel aan.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Het is inderdaad een drama, in de eerste plaats voor de kinderen die hun vriendjes verliezen. Het is goed dat het collegelid zijn sympathie betuigt voor hun situatie en dat de mensen op elk beleidsniveau de ernst van de situatie inzien.

De cijfers tonen een gunstige algemene tendens aan in Brussel. Het is echter niet genoeg. De statistiek verlicht het leed niet en vlakt ook de verschillen niet uit. De cijfers benoemen voorts niet in welke mate opgeleide leerkrachten ontbreken. Steeds vaker worden functies ingevuld door zijinstromers en kinderbegeleiders uit de kinderopvang, maar het onderliggend probleem wordt niet zichtbaar gemaakt. De cijfers ontcrachten wel de bewering van de Vlaamse minister van Onderwijs als zou dit een Brusselse samenlevingskwestie zijn.

Het basisprobleem is het leerkrachtentekort en dat sleept al jaren aan. Zo is er al jarenlang een te grote uitstroom van gekwalificeerde leerkrachten. De Vlaamse Regering staat erbij en kijkt ernaar, maar voert geen structurele veranderingen door in de loopbaan en de arbeidsvoorwaarden van leerkrachten. Het is geen politiek spelletje om dat te benoemen.

We moeten die tendens keren. De school zelf is natuurlijk ook een belangrijke actor, maar het zou fout zijn om het daartoe te beperken. Het collegelid heeft dat goed aangegeven. Iedereen wil oplossingen. Een premie is op korte termijn een verantwoorde maatregel.

Men wil vooral oplossingen. Ik denk dat in die context een premie verantwoord is om op korte termijn in Brussel verbeteringen te brengen. Op langere termijn moeten we inderdaad het lerarenberoep structureel aantrekkelijker maken. Dit is alvast de uitdaging waar de volgende Vlaamse Regering dan toch werk zal moeten van maken.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik heb nog een aantal bijkomende vragen. Weet u, collega Verstraete, dat het hier wel een beetje om een politiek spelletje gaat? Tijdens deze legislatuur is er, wat ik zou betitelen als ‘al fietsend gejongleerd geweest’. We worden geconfronteerd met een problematiek die zijn oorsprong al veel vroeger kent, namelijk het lerarentekort. Leerkrachten van vandaag zijn vaak al 5, 15 of 20 jaar geleden gevormd. Dit kan niet allemaal de verantwoordelijkheid van Vlaams minister Ben Weyts zijn. We dragen er wel allemaal de gevolgen van vandaag.

Er is dus ‘al fietsend gejongleerd geweest’. Het jongleren is de acute problematiek aanpakken en bijkomende maatregelen nemen en mogelijkheden en openingen creëren om op korte termijn in te grijpen. Het fietsen, met een bestemming voor ogen, is inderdaad die hervorming van de carrière. Dit is echter niet eenvoudig. Dit vergt ook onderhandelingen met de vakbonden en de koepels. Daar wordt aan gewerkt. We zijn er nog niet. We gaan er echter

wel toe komen. Daarbij gaan allerlei zaken moeten worden aangepakt. Zoals aangehaald zal het midden in het schooljaar stoppen een deel van de discussie moeten zijn. Dit zal moeten herbekeken worden.

Dit gaat echter niet met een vingerknip. Intussen is er echter wel acuut ingegrepen. De kentering is inderdaad ingezet door het beleid en door de mogelijkheden die Vlaams minister voor Onderwijs Ben Weyts heeft gecreëerd. Een voorbeeld daarvan is die zijnstroom die werd vergroot. Collegelid Sven Gatz zegt zelf dat het hierbij om een derde element gaat.

Infrastructuur helpt. De Vlaamse Regering investeert enorm in infrastructuur in Brussel. Zij doet hier meer dan haar deel. Een heel groot deel van de Vlaamse infrastructuurmiddelen komen naar Brussel. Ik kan dus ook niet zeggen dat men niet om Brussel geeft.

Op het vlak van politieke spelletjes zie ik echter wel dat Groen op het vlak van communicatie doet en zegt dat het Brussels lerarentekort, in tegenstelling tot Vlaanderen, krimpt. Dit gebeurt, volgens Groen, als men Groen laat besturen. Groen stelt daar dan tegenover dat het lerarentekort in Vlaanderen op een jaar tijd sterk is toegenomen. Met andere woorden zegt Groen dat enkel met Groen het lerarentekort afneemt. Groen heeft hier geen enkele bevoegdheid over. Groen heeft hier niets aan gedaan. Op het ogenblik dat er dan in een school -en voor alle duidelijkheid: dit is een drama- acute problemen optreden, is alles de schuld van Vlaams minister Ben Weyts en is alles slecht in Brussel. Terwijl dat 3 weken geleden alles zoezegd, precies dankzij Groen, op rolletjes liep. Sorry, maar de waarheid heeft haar rechten. Er zijn grenzen. Ok?

Wordt er ook netoverschrijdend naar alternatieve scholen gekeken? Ik hoorde aan de schoolpoort ouders zeggen dat zij in Elsene en Etterbeek plaatsen aangeboden krijgen. Er zijn echter nog wel scholen in Schaarbeek die misschien niet van het gemeenschapsonderwijs zijn en die misschien nog een plaatsje vrij hebben. Misschien is er daar een oplossing te vinden die doenbaarder is.

Collegelid Sven Gatz: Ik wil 2 elementen aanraken. Vooreerst wens ik nog even in te gaan op het debat. We kunnen dat later nog eens doen. Dit is immers pertinent gevraagd door de heer Verstraete. Hij wilde weten of er voldoende opgeleide leraren waren en wat het percentage van de zijnstromers was. Op dit ogenblik hebben we daar, school per school, nog geen dieptezicht op. Ik denk ook dat zijnstromers, zelfs al worden ze door sommigen in deze raadszaal niet omarmd, ook wel een interessante input in een school kunnen geven. Er zijn ook problemen met zijnstromers die soms die dingen doen vanuit een pedagogische invalshoek die zij zelf hadden als kind, meer dan 20 jaar geleden. Meestal duurt die schoolloopbaan dan niet zo lang. Er zijn echter ook vele goede elementen.

Ik wou echter zeggen dat we toch een groep van 60 % leerkrachten in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel hebben die meer dan 10 jaar lesgeven. Dit kwam nog niet aan bod in de debatten en is toch wel een mooi cijfer. Dit is onze harde kern en dat betekent toch dat we de meerderheid van de leerkrachten, zelfs al gaan er snel weg en is er een uitstroom, mee hebben. We mogen onze beide handjes kussen dat deze leerkrachten er zijn. Zij zijn voor hun job geboren. Vergeet deze groep dus niet.

We moeten terug naar de oplossingen. Raadslid Jan Busselen heeft me terecht terug naar de kern van vandaag geleid. Niet die van morgen of overmorgen. Hij had het namelijk over de ouders en de vriendjes. We zullen dus nog een ultieme poging ondernemen zowel met de

Vlaamse collega als met het OCB en de inrichtende macht en nagaan of we toch geen oplossing kunnen vinden die beter is dan vandaag. Deze oplossing zou er moeten voor zorgen dat de kinderen, als ze zouden willen, zouden kunnen blijven. Ik blijf voorzichtig. Dit is alvast mijn doelstelling.

We gaan zeker het netoverschrijdend geheel meepakken. Het is normaal -en daar heb ik geen probleem mee- dat inrichtende machten in eerste instantie verwijzen naar scholen die, op een of andere manier verbonden zijn in de buurt. Ik denk echter dat ouders op dat ogenblik ook kijken naar de afstand. Als het te ver is, heeft het ook geen zin. We gaan dus ook bekijken met de andere inrichtende machten en de koepels of er geen pragmatische oplossing kan worden uitgewerkt.

Dit is echter de tweede oplossing. De eerste oplossing bestaat eruit dat we gaan proberen om het probleem dat we over de Hendrik Conscience school weten, te beheersen en terug te dringen.

Ik dank jullie voor dit debat. We beseffen allemaal waar we voor staan. Ik zou zeggen: we hebben allemaal kinderen en kleinkinderen.

- *Het incident is gesloten.*

Faillissement van de aannemer renovatie De Markten

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): *Bruzz* berichtte dat de renovatiewerken aan het gemeenschapscentrum De Markten al meer dan een maand stilliggen door het faillissement van de aannemer die de werken uitvoerde. Dat was wel even schrikken want die werken zijn ondertussen al anderhalf tot twee jaar bezig. Dit komt er dus nog eens bovenop. Dit zal ongetwijfeld vertragingen met zich meebrengen. Dat kan niet anders. Wellicht zal er ook een nieuwe aanbestedingsprocedure moeten uitgeschreven worden.

Er bouwen hier een aantal overheden aan mee. Ik vroeg me dus af of het argument of criterium van financiële gezondheid werd meegenomen. Ik weet niet of ik me correct uitdruk maar u begrijpt ongetwijfeld wat ik bedoel.

Hoe financieel stabiel was die aannemer? Werd dit ook in meegenomen bij de gunning van de renovatiewerken? Wordt dit überhaupt gedaan? Zo ja, in hoeverre dat dit een rol speelt bij de gunningsvoorwaarden, werd hier dan onvoldoende naar gekeken? Kon men het niet voorspellen? Is die aannemer in woelig vaarwater terecht gekomen na de gunning? Kortom: wat ligt er aan de basis van en hoe kunnen we dat naar de toekomst toe vermijden? Ik neem aan dat er al heel wat middelen geïnvesteerd werden. Kan u dit bedrag eens noemen? Kunnen deze geïnvesteerde middelen op een of andere manier gerecupereerd worden? Wat gaat dit alles kosten aan de VGC?

De heer Matthias Vanden Borre (N-VA): Mijn vraag gaat uiteraard over hetzelfde onderwerp. De referentie naar het artikel van *Bruzz* werd reeds gemaakt. Ik las hetzelfde en reageerde toch met enige verbazing. Het dossier sleept blijkbaar al zeer lang aan. Mevrouw Bianca Debaets had het over anderhalf tot twee jaar.

Zelf ik heb 3 maanden geleden nog, tijdens de bespreking van het Strategisch Meerjarenplan, geïnformeerd naar de stand van zaken van de renovatiewerken van gemeenschapscentrum De Markten. Via allerlei contacten had ik toen al het gerucht opgevangen dat de aannemer failliet zou zijn en dat hij deze werf niet meer zou bedienen. Het kwam dus allemaal stil te liggen. Er hadden zich donkere wolken samengepakt boven de Markten.

Toen ik hierover vragen stelde in de plenaire vergadering, zei u dat er weliswaar discussies waren met de aannemer die ervoor zorgden dat er vertragingen waren. Volgens u was de beslissing om al dan niet verder te werken met die aannemer toen al gevallen. Ik was een beetje verbaasd. Dit ging immers lijnrecht in tegen de signalen die ik had ontvangen en die stelden dat het kalf echt al was verdronken. Ik ging ervan uit dat we zo snel mogelijk zouden moeten schakelen om oplossingen te vinden. U stelde toen dat dat vertraging al bij al zou meevallen. Volgens u was het een foute inschatting dat de vertraging zou oplopen tot 2 jaar.

Nu zijn we nog geen 3 maanden verder en blijkt dat het wel degelijk zo erg is als ik had gevreesd. De aannemer is compleet failliet gegaan; de werf is een bouwput geworden die delen van de Markten ontoegankelijk heeft gemaakt. Met alle gevolgen van dien voor toch wel een van de meest gebruikte gemeenschapscentra van Brussel. We kampen met een overlast die reeds jarenlang heeft aangesleept. Nu dreigt deze overlast nog veel meer jaar aan te slepen.

Wat heeft het College hiervoor gedaan? Waarom heeft zij niet eerder ingegrepen? Waarom heeft zij geen druk gezet op de aannemer om zo tussentijdse oplossingen te vinden? Waarom heeft zij geen andere aannemers aangeschreven? Wat is er eigenlijk gebeurd gedurende het afgelopen anderhalf jaar? Wat moet er nu gebeuren om uit deze impasse te geraken? Wat heeft dit alles uiteindelijk gekost? Zijn er eventueel voorschotten betaald aan deze aannemer? Deze gelden dreigen nu immers te verdwijnen in een faillissement waar mogelijks geen enkel voordeel meer uit te halen valt.

Is er al een indicatie over de vertraging die heel het project zal oplopen? Wanneer zullen we heel deze renovatie kunnen inhuldigen? Ik lees, zoals iedereen in dit huis wellicht, vaak Bruzz of andere lokale media. Op die manier zie ik dan wanneer een project loopt of voltooid werd. Bij die persberichten staan dan elke keer weer mooie foto's van collegeleden of andere mandatarissen. Als het dan eens minder gaat; als er al eens een tegenslag moet worden verwerkt, zijn al die mensen in geen velden of wegen te bespeuren. In dat geval moet er dan een of ander lid van de administratie of iemand die als woordvoerder moet fungeren, een antwoord geven. In dat geval is collegelid Ans Persoons echter niet te vinden.

Soit, ik heb u hier gevonden, collegelid Ans Persoons. Kan u me nu dan een antwoord bieden op al deze problemen?

Collegelid Ans Persoons: Ik dank mevrouw Bianca Debaets en de heer Mathias Vanden Borre voor hun vragen. De renovatiewerken van gemeenschapscentrum De Markten zijn inderdaad geen walk trough the park geweest. Dat is in de eerste plaats ontzettend jammer voor het personeel en de bezoekers van De Markten. Hierdoor gaat het ook langer duren. Ik zal jullie echter wat inzicht geven in de hele historiek die we met de aannemer hebben afgelegd; de problemen waar we tegen aanbotsten en hoe het nu verder moet.

De heer Mathias Vanden Borre vraagt zich af waar ik was. Ik ben hier gewoon. U heeft me niet lang hoeven te zoeken. Ik ben gewoon hier, in dit parlement.

De financiële gezondheid was zoals steeds een uitsluitingscriterium bij de aanstelling van de aannemer. Dit werd door de directie Financiën, Begroting en Aankoop onderzocht en beoordeeld bij de gunning. Volgens deze evaluatie voldeed de inschrijver aan de vereiste financiële criteria. Dit spreekt voor zich. Anders had hij deze aanbesteding nooit gekregen.

Er werd ten gevolge van het faillissement een schuldvordering vanuit de VGC ingediend bij de curator ten bedrage van 105.780 euro. Deze bestaat uit kosten voor tijdelijke inrichting voor het gemeenschapscentrum door vertraging van de werken, vertragingsboetes, bijkomende kosten voor studie bureaus ten gevolge van opgelopen vertragingen, niet-aanvaarde werken van fase 1 en kosten ten gevolge van het faillissement. De detailbedragen van al deze zaken zal ik laten bezorgen aan de raadsleden. Op deze wijze zien jullie het volledige plaatje.

Een deel van deze vordering bestaat uit vertragingsboetes die contractueel afgedwongen kunnen worden bij vertraging van werken. In se is dit dus geen direct verlies van geïnvesteerde middelen. We vragen dit er bovenop voor de vertraging die we al opgelopen hebben.

Een deel van deze vordering bestaat uit vertragingsboetes die contractueel afgedwongen kunnen worden bij vertraging van werken en is dus in se geen direct verlies van geïnvesteerde middelen. De effectieve kost van de vertraging kan niet gekwantificeerd worden aangezien deze vertraging een invloed heeft op de werking van het gemeenschapscentrum.

De financiële gevolgen voor de VGC zijn als volgt samengesteld. Er is de eerder vernoemde schuldvordering ten bedrage van 105.000 euro. Verder zijn er bijkomende studiekosten voor de heraanbesteding van de werken en de bijkomende werfopvolging door de verlengde uitvoeringstermijn van de werken, geraamd op ongeveer 50.000 euro. Er zijn ook nog de bijkomende kosten bij de nieuwe aanbesteding, aangezien een werfovername gepaard gaat met een opstartkost en er een risico is op verhoogde aanbestedingsprijzen. Die worden ingeschat op bijna 200.000 euro of zo'n 20 % van het totaalbedrag van de resterende werken.

De uitvoering van het project werd vanaf de start voorzien in twee fases. De initiële einddatum van de werken was vastgelegd op 13 februari 2023. Dat hebben we dus duidelijk niet gehaald. Die eerste fase verliep moeizaam: de werfopvolging door de aannemer was ondermaats en de voorziene einddatum werd meermaals opgeschoven. De aannemer werd in gebreke gesteld op 28 november 2022 – dat was de eerste keer – en de werken werden tijdelijk geschorst. Op 31 januari 2023 werd de aannemer opnieuw in gebreke gesteld. De aannemer tekende verzet aan tegen de verbreking van de opdracht op 20 februari 2023. Hierop werd een verzoeningsgesprek gehouden met de aannemer, waarin voorwaarden werden gesteld om de tweede fase van de werken te kunnen opstarten.

De aannemer voldeed binnen de afgesproken termijn aan de voorwaarden en de werken van fase 2 werden opgestart. De geplande einddatum voor de uitvoering van de werken van die fase was 6 oktober 2023. Bij de uitvoering van fase 2 stelde de VGC financiële problemen vast: er was een inhoudingsplicht voor de sociale zekerheid van toepassing en ook voor FOD Financiën gold tijdelijk een inhoudingsplicht. De planning werd opnieuw niet gerespecteerd en de werfopvolging was gebrekkig. Er werden meerdere opvolgesprekken gehouden, aangetekende zendingen verstuurd en de aannemer werd nogmaals formeel in gebreke gesteld op 12 januari 2024. De dienst Gebouwen en Patrimonium had reeds voorbereidingen

getroffen om een zo groot mogelijk deel van werken te schrappen uit de opdracht van de aannemer en deze delen apart her aan te besteden. Enkel de werkzaamheden die onlosmakelijk verbonden waren aan de reeds uitgevoerde werken zouden nog binnen de opdracht van de aannemer vallen. Het faillissement volgde kort hierna, waardoor deze piste irrelevant werd.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om naast de betrokken diensten, Gebouwen en Patrimonium en Gemeenschapscentra, ook uitdrukkelijk de medewerkers en het bestuur van De Markten te bedanken voor hun geduld en positieve, veerkrachtige houding tijdens dit moeizame renovatieproject. Zij komen telkens weer op de proppen met constructieve voorstellen en tijdelijke oplossingen, zoals nu opnieuw.

De herwerking van het aanbestedingsdossier door de architecten en de dienst Gebouwen en Patrimonium kan afgewerkt worden tegen mei 2024, waarna de heraanbesteding kan gepubliceerd worden in juni 2024.

Intussen hopen we dat de curator zo snel mogelijk de werf vrijgeeft, waarna we parallel aan de opstart van de heraanbesteding een oplossing kunnen zoeken voor de installatie van de regenwaterput en het dichten van de binnenkoer. Op die manier hopen we dat het gemeenschapscentrum tegen de zomer opnieuw gebruik kan maken van de binnenkoer, die tijdelijk kan worden ingevuld met groen en de installatie van een tijdelijk onthaal. Dan kunnen er ook opnieuw expo's gehouden worden in het achtergebouw.

De gunning zou tegen oktober 2024 moeten kunnen beslist worden, waarna de uitvoering van de werken kan starten van januari tot augustus 2025. Hopelijk verloopt alles dan goed en kan alles afgewerkt worden.

Ik kan niet ontkennen dat het parcours heel moeilijk is geweest. Het contract met de aannemer is een juridisch kluwen geworden. We hebben tijdig alle stappen gezet om hem in gebreke te stellen, we vragen een schuldvordering voor de tijd en het geld die we verloren zijn. Met verbouwingswerken loopt het soms goed, soms slecht. Dat weet iedereen die al zulke werken uitgevoerd heeft. In dit geval was er een opeenstapeling van problemen. De aannemer is dan ook failliet verklaard, niet zonder reden volgens mij.

Nu moeten we naar de toekomst kijken en hopen dat we zo snel mogelijk de werf kunnen opstarten.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Uit uw antwoord maak ik op dat deze zaak al heel wat geld heeft gekost en de factuur dreigt nog verder op te lopen. Het gaat ook om aanzienlijke bedragen: 200.000 euro, plus 50.000 euro en nog andere kosten. Ik neem aan dat die volledig door de VGC zullen worden gedragen. Of moet De Markten daar zelf voor een deel in bijdragen?

Ten tweede, is er de overlast die nog geruime tijd zal aanslepen. In het beste geval kan de binnenkoer tegen deze zomer weer gebruikt worden. Voor de eigenlijke werf moet er een heraanbesteding komen, wat nog eens een jaar tot anderhalf jaar zal aanslepen.

Zo wordt mijn vermoeden van vorig jaar bevestigd: het is erger gesteld dan toen gezegd werd. U kunt er niets aan doen dat de aannemer failliet is gegaan, dat is niet uw schuld. Maar ik vraag me af of u voldoende kort op de bal hebt gespeeld.

Collegelid Ans Persoons: Ik heb alle acties die we ondernomen hebben, gegeven.

- Het incident is gesloten.

- De vergadering wordt om 12.09 uur gesloten.

- De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

BIJLAGEN

Commissievergaderingen - verslagen

Ad Hoc Commissie Burgerparticipatie van 31 januari 2024

RVG on tour: slotevenement

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 835 (2023-2024) – Nr. 1

Samenwerkingscommissie met de Vlaamse volksvertegenwoordigers verkozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Hoorzitting: tekort in de kinderopvang

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 837 (2023-2024) – Nr. 1

Schriftelijke vragen – Indiening

Er werden schriftelijke vragen ingediend door de heer Pepijn Kennis, mevrouw Bianca Debaets en de heer Dominiek Lootens-Stael.

TREFWOORDENREGISTER

Actualiteitsvragen

Zie - Faillissement aannemer De Markten

- Sluiting van klassen in de basisscholen Hendrik Conscience en Kompas

Faillissement aannemer De Markten, blz.

Opvolgingsvraag omtrent het aantal kinderen met zorgnoden in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, blz.

Ordonnantie van de GGC over de subsidiëring en programmering van de bicommunautaire kinderopvang, blz.

Personeelstekorten in Brusselse kinderopvang, blz.

PISA 2022 resultaten in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, blz.

Sluiting van klassen in de basisscholen Hendrik Conscience en Kompas, blz.

Vragen om uitleg

Zie - Opvolgingsvraag omtrent het aantal kinderen met zorgnoden in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

- Ordonnantie van de GGC over de subsidiëring en programmering van de bicommunautaire kinderopvang

- Personeelstekorten in Brusselse kinderopvang

- PISA 2022 resultaten in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

- Werking van OverKop-huizen Brussel

Werking van OverKop-huizen Brussel, blz.